

ZAKONO POREZU NA DODATU VREDNOST

("Sl. glasnik RS", br. 84/2004, 86/2004 - ispr., 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 6/2014 - usklađeni din. izn., 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 5/2015 - usklađeni din. izn. i 83/2015)

I UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uvodi se porez na dodatu vrednost (u daljem tekstu: PDV) u Republici Srbiji (u daljem tekstu: Republika).

PDV je opšti porez na potrošnju koji se obračunava i plaća na isporuku dobara i pružanje usluga, u svim fazama proizvodnje i prometa dobara i usluga, kao i na uvoz dobara, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Član 2

Prihod od PDV pripada budžetu Republike.

II PREDMET OPOREZIVANJA

Član 3

Predmet oporezivanja PDV su:

- 1) isporuka dobara i pružanje usluga (u daljem tekstu: promet dobara i usluga) koje poreski obveznik izvrši u Republici uz naknadu, u okviru obavljanja delatnosti;
- 2) uvoz dobara u Republiku.

Promet dobara i usluga

Član 4

Promet dobara, u smislu ovog zakona, je prenos prava raspolaganja na telesnim stvarima (u daljem tekstu: dobra) licu koje tim dobrima može raspolagati kao vlasnik, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Dobrima se smatraju i voda, električna energija, gas i energija za grejanje, odnosno hlađenje.

Prometom dobara, u smislu ovog zakona, smatra se i:

- 1) prenos prava raspolaganja na dobrima uz naknadu na osnovu propisa ili drugog akta državnog organa, organa teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave;

2) predaja dobara na osnovu ugovora o prodaji sa odloženim plaćanjem kojim je ugovoreno da se pravo raspolaganja prenosi najkasnije otplatom poslednje rate;

2a) predaja dobara na osnovu ugovora o lizingu, odnosno zakupu, zaključenog na određeni period, za pokretne ili nepokretne stvari, kada nijedna od ugovornih strana ne može raskinuti ugovor ako se strane pridržavaju ugovornih obaveza;

3) prenos dobara od strane vlasnika komisionaru i od strane komisionara primaocu;

4) isporuka dobara po ugovoru na osnovu kojeg se plaća provizija pri prodaji;

5) prenos dobara od strane vlasnika konsignateru i od konsignatera primaocu dobara;

6) isporuka dobara proizvedenih ili sastavljenih po nalogu naručioca, od materijala isporučioaca, ako se ne radi samo o dodacima ili drugim sporednim materijalima;

7) prenos prava raspolaganja na građevinskim objektima ili ekonomski deljivim celinama u okviru tih objekata;

7a) prenos vlasničkog udela na građevinskim objektima ili ekonomski deljivim celinama u okviru tih objekata;

8) razmena dobara za druga dobra ili usluge.

Sa prometom dobara uz naknadu izjednačava se:

1) uzimanje dobara koja su deo poslovne imovine poreskog obveznika za lične potrebe osnivača, vlasnika, zaposlenih ili drugih lica;

2) svaki drugi promet dobara bez naknade;

3) iskazani rashod (kalo, rastur, kvar i lom) iznad količine utvrđene aktom koji donosi Vlada Republike Srbije.

Uzimanje dobara, odnosno svaki drugi promet dobara iz stava 4. ovog člana smatra se prometom dobara uz naknadu pod uslovom da se PDV obračunat u prethodnoj fazi prometa na ta dobra ili njihove sastavne delove može odbiti u potpunosti ili srazmerno, nezavisno od toga da li je ostvareno pravo na odbitak prethodnog poreza.

Ako se uz isporuku dobara vrši sporedna isporuka dobara ili sporedno pružanje usluga, smatra se da je izvršena jedna isporuka dobara.

Sporednom isporukom dobara iz stava 6. ovog člana ne smatra se prenos prava raspolaganja na građevinskom objektu ili ekonomski deljivoj celini u okviru građevinskog objekta koja se smatra nepokretnošću u smislu zakona kojim se uređuje promet nepokretnosti.

Kod prenosa celokupne ili dela imovine, sa ili bez naknade, ili kao ulog, isporuka svakog dobra u imovini koja se prenosi smatra se posebnim prometom.

Kod isporuke u nizu jednog istog dobra, kod koje prvi isporučilac prenosi pravo raspolaganja neposredno poslednjem primaocu dobra, svaka isporuka dobra u nizu smatra se posebnom isporukom.

Ministar nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: ministar) bliže uređuje kriterijume na osnovu kojih se određuje kada se predaja dobara na osnovu ugovora o lizingu, odnosno zakupu smatra prometom dobara iz stava 3. tačka 2a) ovog člana, kao i šta se smatra uzimanjem dobara koja su deo poslovne imovine poreskog obveznika i svakim drugim prometom bez naknade iz stava 4. ovog člana.

Član 5

Promet usluga, u smislu ovog zakona, su svi poslovi i radnje u okviru obavljanja delatnosti koji nisu promet dobara iz člana 4 ovog zakona.

Promet usluga je i svako nečinjenje i trpljenje.

Prometom usluga, u smislu ovog zakona, smatra se i:

- 1) prenos, ustupanje i davanje na korišćenje autorskih i srodnih prava, патената, licenci, zaštitnih znakova, kao i drugih prava intelektualne svojine;
- 2) pružanje usluga uz naknadu na osnovu propisa ili drugog akta državnih organa, organa teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave;
- 3) predaja dobara proizvedenih ili sastavljenih po nalogu naručioca, od materijala naručioca;
- 4) razmena usluga za dobra ili usluge;
- 5) predaja jela i pića za konzumaciju na licu mesta;
- 6) (*brisana*);
- 7) ustupanje udela ili prava.

Sa prometom usluga uz naknadu izjednačava se:

- 1) upotreba dobara koja su deo poslovne imovine poreskog obveznika za lične potrebe osnivača, vlasnika, zaposlenih ili drugih lica, odnosno upotreba dobara u neposlovne svrhe poreskog obveznika;
- 2) pružanje usluga koje poreski obveznik izvrši bez naknade za lične potrebe osnivača, vlasnika, zaposlenih ili drugih lica, odnosno drugo pružanje usluga bez naknade u neposlovne svrhe poreskog obveznika.

Upotreba dobara iz stava 4. tačka 1) ovog člana smatra se prometom usluga uz naknadu pod uslovom da se PDV obračunat u prethodnoj fazi prometa na ta dobra može

odbiti u potpunosti ili srazmerno, nezavisno od toga da li je ostvareno pravo na odbitak prethodnog poreza.

Ako se uz uslugu vrši sporedno pružanje usluga ili sporedna isporuka dobara, smatra se da je pružena jedna usluga.

Kod prenosa celokupne ili dela imovine, sa ili bez naknade, ili kao ulog, svaka usluga koja se pruža prenosom imovine smatra se posebnim prometom.

Ministar bliže uređuje šta se smatra upotrebom dobara i pružanjem usluga iz stava 4. ovog člana.

Član 6

Smatra se da promet dobara i usluga, u smislu ovog zakona, nije izvršen kod:

1) prenosa celokupne ili dela imovine, sa ili bez naknade, ili kao ulog, ako je sticalac poreski obveznik ili tim prenosom postane poreski obveznik i ako produži da obavlja istu delatnost;

2) zamene dobara u garantnom roku;

3) besplatnog davanja poslovnih uzoraka u uobičajenim količinama za tu namenu kupcima ili potencijalnim kupcima, odnosno trećim licima za potrebe analize na osnovu akta nadležnog organa;

4) davanja reklamnog materijala i drugih poklona manje vrednosti, ako se daju povremeno različitim licima.

Delom imovine iz stava 1. tačka 1) ovog člana smatra se celina kojom se omogućava samostalno obavljanje delatnosti sticaoca dela imovine.

Kod prenosa celokupne ili dela imovine iz stava 1. tačka 1) ovog člana smatra se da sticalac stupa na mesto prenosioca.

Prenosilac imovine ili dela imovine iz stava 1. tačka 1) ovog člana dužan je da sticaocu dostavi sve podatke koji se odnose na dobra i usluge koji čine imovinu ili deo imovine čiji je prenos izvršen.

Ako u roku od tri godine od dana izvršenog prenosa imovine ili dela imovine u skladu sa stavom 1. tačka 1) ovog člana prestanu uslovi iz stava 1. tačka 1) ovog člana, sticalac imovine ili dela imovine dužan je da obračuna PDV za dobra i usluge koje je stekao tim prenosom, a koja na dan prestanka uslova čine njegovu imovinu, na način na koji bi prenosilac imovine ili dela imovine imao obavezu obračunavanja PDV da pri prenosu imovine ili dela imovine nisu bili ispunjeni uslovi iz stava 1. tačka 1) ovog člana.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, obaveza obračunavanja PDV ne odnosi se na opremu i objekte za vršenje delatnosti i ulaganja u objekte za vršenje delatnosti za koje postoji obaveza ispravke odbitka prethodnog poreza u skladu sa ovim zakonom.

Ministar bliže uređuje postupak zamene dobara u garantnom roku, šta se smatra prenosom celokupne ili dela imovine, sa ili bez naknade, ili kao ulog, iz stava 1. tačka 1), kao i šta se smatra uobičajenim količinama poslovnih uzoraka, reklamnim materijalom i drugim poklonima manje vrednosti iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana.

Uvoz dobara

Član 7

Uvoz je svaki unos dobara u carinsko područje Republike.

III PORESKI OBVEZNIK, PORESKI DUŽNIK I PORESKI PUNOMOĆNIK

Poreski obveznik

Član 8

Poreski obveznik (u daljem tekstu: obveznik) je lice, uključujući i lice koje u Republici nema sedište, odnosno prebivalište (u daljem tekstu: strano lice), koje samostalno obavlja promet dobara i usluga, u okviru obavljanja delatnosti.

Delatnost iz stava 1. ovog člana je trajna aktivnost proizvođača, trgovca ili pružaoca usluga u cilju ostvarivanja prihoda, uključujući i delatnosti eksploatacije prirodnih bogatstava, poljoprivrede, šumarstva i samostalnih zanimanja.

Smatra se da obveznik obavlja delatnost i kada je vrši u okviru poslovne jedinice.

Ako strano lice u Republici ima stalnu poslovnu jedinicu, to strano lice obveznik je za promet koji ne vrši njegova stalna poslovna jedinica.

Obveznik je lice u čije ime i za čiji račun se vrši isporuka dobara ili pružanje usluga.

Obveznik je lice koje vrši isporuku dobara, odnosno pružanje usluga u svoje ime, a za račun drugog lica.

Član 9

Republika i njeni organi, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, kao i pravna lica osnovana zakonom, odnosno aktom organa Republike, teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave u cilju obavljanja poslova državne uprave ili lokalne samouprave (u daljem tekstu: Republika, organi i pravna lica), nisu obveznici u smislu ovog zakona ako obavljaju promet dobara i usluga iz delokruga organa, odnosno u cilju obavljanja poslova državne uprave ili lokalne samouprave.

Republika, organi i pravna lica obveznici su za promet dobara i usluga iz stava 1. ovog člana za koji bi izuzimanje od obaveze u smislu stava 1. ovog člana moglo da dovede do narušavanja konkurencije, kao i za promet dobara i usluga izvan delokruga organa,

odnosno van obavljanja poslova državne uprave ili lokalne samouprave, a koji su oporezivi u skladu sa ovim zakonom. Smatra se da bi izuzimanje od obaveze u smislu stava 1. ovog člana moglo da dovede do narušavanja konkurencije, u smislu ovog zakona, ako promet dobara i usluga iz stava 1. ovog člana, osim Republike, organa i pravnih lica, vrši i drugo lice.

Poreski dužnik

Član 10

Poreski dužnik, u smislu ovog zakona, je:

1) obveznik koji vrši oporezivi promet dobara i usluga, osim kada obavezu plaćanja PDV u skladu sa ovim članom ima drugo lice;

2) *(brisana)*

3) primalac dobara i usluga, ako strano lice nije odredilo poreskog punomoćnika;

4) lice koje u računu ili drugom dokumentu koji služi kao račun (u daljem tekstu: račun) iskaže PDV, a nije obveznik PDV ili nije izvršilo promet dobara i usluga;

5) lice koje uvozi dobro.

6) *(brisana)*

Izuzetno od stava 1. tačka 1) ovog člana, poreski dužnik je:

1) primalac dobara ili usluga, obveznik PDV, za promet sekundarnih sirovina i usluga koje su neposredno povezane sa tim dobrima, izvršen od strane drugog obveznika PDV;

2) primalac dobara, obveznik PDV, za promet građevinskih objekata i ekonomski deljivih celina u okviru tih objekata, uključujući i vlasničke udele na tim dobrima, izvršen od strane drugog obveznika PDV, u slučaju kada je ugovorom na osnovu kojeg se vrši promet tih dobara predviđeno da će se na taj promet obračunati PDV u skladu sa ovim zakonom;

3) primalac dobara i usluga iz oblasti građevinarstva, obveznik PDV, odnosno lice iz člana 9. stav 1. ovog zakona, za promet izvršen od strane obveznika PDV;

4) primalac električne energije i prirodnog gasa koji se isporučuju preko prenosne, transportne i distributivne mreže, obveznik PDV koji je ova dobra nabavio radi dalje prodaje, za promet električne energije i prirodnog gasa izvršen od strane drugog obveznika PDV;

5) primalac dobara ili usluga, obveznik PDV, za promet izvršen od strane drugog obveznika PDV, i to kod prometa:

(1) hipotekovane nepokretnosti kod realizacije hipoteke u skladu sa zakonom kojim se uređuje hipoteka;

(2) predmeta založnog prava kod realizacije ugovora o zalozi u skladu sa zakonom kojim se uređuje založno pravo na pokretnim stvarima;

(3) dobara ili usluga nad kojima se sprovodi izvršenje u izvršnom postupku u skladu sa zakonom;

6) sticalac imovine ili dela imovine čiji je prenos izvršen u skladu sa članom 6. stav 1. tačka 1) ovog zakona, posle čijeg prenosa su prestali uslovi iz člana 6. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. tačka 3) ovog člana, kada strano lice vrši promet dobara i usluga u Republici licu koje nije obveznik PDV, osim licu iz člana 9. stav 1. ovog zakona, a naknadu za taj promet dobara i usluga u ime i za račun stranog lica naplaćuje obveznik PDV, poreski dužnik za taj promet je obveznik PDV koji naplaćuje naknadu.

Ministar bliže uređuje šta se smatra sekundarnim sirovinama, uslugama koje su neposredno povezane sa sekundarnim sirovinama i dobrima i uslugama iz oblasti građevinarstva iz stava 2. tač. 1) i 3) ovog člana.

Poreski punomoćnik

Član 10a

Strano lice koje vrši promet dobara i usluga u Republici dužno je da odredi poreskog punomoćnika.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, strano lice nije dužno da odredi poreskog punomoćnika ako u Republici isključivo vrši promet usluga za koje se smatra da su pružene elektronskim putem i promet usluga prevoza putnika autobusima za koje se kao osnovica za obračunavanje PDV utvrđuje prosečna naknada prevoza za svaki pojedinačni prevoz, u skladu sa ovim zakonom.

Strano lice iz stava 1. ovog člana može da odredi samo jednog poreskog punomoćnika.

Poreski punomoćnik stranog lica može biti fizičko lice, uključujući i preduzetnika, odnosno pravno lice, koje ima prebivalište, odnosno sedište u Republici, koje je evidentirani obveznik PDV najmanje 12 meseci pre podnošenja zahteva za odobravanje poreskog punomoćstva, koje na dan podnošenja zahteva nema dospele, a neplaćene obaveze za javne prihode po osnovu obavljanja delatnosti koje utvrđuje Poreska uprava i kojem je nadležni poreski organ, na osnovu podnetog zahteva za odobrenje poreskog punomoćstva uz koji je priložena propisana dokumentacija (u daljem tekstu: zahtev za poresko punomoćstvo), rešenjem odobrio poresko punomoćstvo.

Poreski punomoćnik stranog lica ne može biti stalna poslovna jedinica tog stranog lica.

Poreski punomoćnik stranog lica u ime i za račun tog stranog lica obavlja sve poslove u vezi sa ispunjavanjem obaveza i ostvarivanjem prava koje strano lice u skladu sa ovim zakonom ima kao obveznik PDV (podnošenje evidencione prijave, obračunavanje PDV, izdavanje računa, podnošenje poreskih prijava, plaćanje PDV i drugo).

Nadležni poreski organ neće izdati odobrenje za poresko punomoćstvo licu koje je pravosnažno osuđeno za poresko krivično delo.

Nadležni poreski organ ukinuće odobrenje za poresko punomoćstvo licu koje je pravosnažno osuđeno za poresko krivično delo.

U slučaju ukidanja odobrenja za poresko punomoćstvo iz stava 8. ovog člana, odnosno prestanka poreskog punomoćstva po drugom osnovu, nastupaju sve pravne posledice brisanja iz evidencije za PDV u smislu ovog zakona, osim ako strano lice u roku od 15 dana od dana ukidanja odobrenja za poresko punomoćstvo, odnosno prestanka poreskog punomoćstva po drugom osnovu, ne odredi drugog punomoćnika i u istom roku taj punomoćnik ne podnese zahtev za poresko punomoćstvo nadležnom poreskom organu.

Ako nadležni poreski organ ne odobri poresko punomoćstvo punomoćniku iz stava 9. ovog člana, nastupaju sve pravne posledice iz tog stava.

U slučaju opoziva, odnosno otkaza punomoćja, poresko punomoćstvo prestaje danom kada je nadležni poreski organ primio obaveštenje o opozivu, odnosno otkazu punomoćja, upućenog od strane lica čije je punomoćstvo prestalo opozivom, odnosno otkazom.

Poreski punomoćnik stranog lica solidarno odgovara za sve obaveze stranog lica kao obveznika PDV, uključujući i obaveze po osnovu brisanja iz evidencije za PDV, a naročito za plaćanje PDV, kazni i kamata u vezi sa dugom po osnovu PDV.

Akt za izvršavanje ovog člana doneće ministar.

IV MESTO I VREME PROMETA DOBARA I USLUGA I NASTANAK PORESKE OBAVEZE

Mesto prometa dobara

Član 11

Mesto prometa dobara je mesto:

1) u kojem se dobro nalazi u trenutku slanja ili prevoza do primaoca ili, po njegovom nalogu, do trećeg lica, ako dobro šalje ili prevozi isporučilac, primalac ili treće lice, po njegovom nalogu;

2) ugradnje ili montaže dobra, ako se ono ugrađuje ili montira od strane isporučioaca ili, po njegovom nalogu, od strane trećeg lica;

3) u kojem se dobro nalazi u trenutku isporuke, ako se dobro isporučuje bez otpreme, odnosno prevoza;

4) u kojem primalac električne energije, prirodnog gasa i energije za grejanje, odnosno hlađenje, čija se isporuka vrši preko prenosne, transportne i distributivne mreže, a koji je ova dobra nabavio radi dalje prodaje, ima sedište ili stalnu poslovnu jedinicu kojima se dobra isporučuju;

5) prijema vode, električne energije, prirodnog gasa i energije za grejanje, odnosno hlađenje, za krajnju potrošnju.

U slučaju prometa dobara u okviru komisionih ili konsignacionih poslova, mesto prometa dobara od strane komisionara ili konsignatera određuje se, u skladu sa stavom 1. ovog člana, i za isporuku komisionaru ili konsignateru.

Mesto prometa usluga

Član 12

Mesto prometa usluga je mesto u kojem pružalac usluga obavlja svoju delatnost.

Ako se promet usluga vrši preko poslovne jedinice, mestom prometa usluga smatra se mesto poslovne jedinice.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, mestom prometa usluga smatra se mesto:

1) u kojem se nalazi nepokretnost, ako se radi o prometu usluge koja je neposredno povezana sa tom nepokretnošću, uključujući delatnost posredovanja i procene u vezi nepokretnosti, kao i projektovanje, pripremu i izvođenje građevinskih radova i nadzor nad njima;

2) gde se obavlja prevoz, a ako se prevoz obavlja i u Republici i u inostranstvu (u daljem tekstu: međunarodni transport), odredbe ovog zakona primenjuju se samo na deo prevoza izvršen u Republici;

3) gde je usluga stvarno pružena, ako se radi o:

(1) uslugama iz oblasti kulture, umetnosti, sporta, nauke i obrazovanja, zabavno - estradnim i sličnim uslugama, uključujući usluge organizatora priredbi, kao i sa njima povezane usluge;

(2) sporednim uslugama u oblasti transporta, kao što su utovar, istovar, pretovar i slične usluge;

(3) uslugama procene pokretnih stvari;

(4) radovima na pokretnim stvarima;

4) u kojem primalac usluge obavlja delatnost ili ima poslovnu jedinicu za koju se pruža usluga, odnosno mesto u kojem primalac usluge ima sedište ili prebivalište, ako se radi o uslugama:

- (1) iznajmljivanja pokretnih stvari, osim prevoznih sredstava na osnovu rent a car ugovora;
- (2) pružanja telekomunikacionih usluga;
- (3) preuzimanja obaveze da se u potpunosti ili delimično odustane od vršenja neke delatnosti ili korišćenja nekog prava;
- (4) u oblasti ekonomske propagande;
- (5) prenosa, ustupanja i davanja na korišćenje autorskih prava, prava na patente, licence, zaštitnih znakova i drugih prava intelektualne svojine;
- (6) bankarskog, finansijskog poslovanja i poslovanja u oblasti osiguranja i reosiguranja, osim iznajmljivanja sefova;
- (7) savetnika, inženjera, advokata, revizora i sličnih usluga;
- (8) obrade podataka i ustupanja informacija, uključujući i informacije o poslovnim postupcima i iskustvu, kao i davanja informacija telefonom ili na drugi način;
- (9) stavljanja na raspolaganje osoblja;
- (9a) kliničkog ispitivanja lekova i medicinskih sredstava;
- (9b) omogućavanja pristupa mreži prirodnog gasa, mreži za prenos električne energije i mreži za grejanje, odnosno hlađenje, transporta i distribucije putem tih mreža, kao i drugih usluga koje su neposredno povezane sa tim uslugama, uključujući i usluge omogućavanja učešća na organizovanom tržištu električne energije;
- (10) pruženim elektronskim putem, kao i radio-televizijskim uslugama;
- (11) posredovanja prilikom pružanja usluga iz podtač. (1) - (10) ove tačke.

5) *(brisana)*

Mesto prometa usluga posredovanja, osim usluga posredovanja iz stava 3. tačka 4) podtačka (11) ovog člana, određuje se prema mestu prometa dobara i usluga koji je predmet posredovanja.

Ministar bliže uređuje šta se smatra uslugama pruženim elektronskim putem iz stava 3. tačka 4) podtačka (10) ovog člana.

Mesto uvoza dobara

Član 13

Mesto uvoza dobara je mesto u kojem je uvezeno dobro uneto u carinsko područje Republike.

Vreme prometa dobara

Član 14

Promet dobara nastaje danom:

- 1) otpočinjanja slanja ili prevoza dobara primaocu ili trećem licu, po njegovom nalogu, ako dobra šalje ili prevozi isporučilac, primalac ili treće lice, po njihovom nalogu;
- 2) preuzimanja dobara od strane primaoca u slučaju ugradnje ili montaže dobara od strane isporučioca ili, po njegovom nalogu, trećeg lica;
- 3) prenosa prava raspolaganja na dobrima primaocu, ako se dobro isporučuje bez otpreme, odnosno prevoza;
- 4) prenosa prava raspolaganja na električnoj energiji, prirodnom gasu i energiji za grejanje, odnosno hlađenje, čija se isporuka vrši preko prenosne, transportne i distributivne mreže, licu iz člana 11. stav 1. tačka 4) ovog zakona;
- 5) očitavanja stanja primljene vode, električne energije, prirodnog gasa i energije za grejanje, odnosno hlađenje, u cilju obračuna potrošnje.

U komisionim ili konsignacionim poslovima, vreme isporuke dobara od strane komisionara ili konsignatera određuje se, u skladu sa stavom 1. ovog člana i za isporuku komisionaru ili konsignateru.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana odnose se i na delimične isporuke.

Delimične isporuke iz stava 3. ovog člana postoje ako je za isporuku određenih delova ekonomski deljive isporuke posebno ugovorena naknada.

Vreme prometa usluga

Član 15

Usluga se smatra pruženom danom kada je:

- 1) završeno pojedinačno pružanje usluge;
- 2) prestao pravni osnov pružanja usluge - u slučaju pružanja vremenski ograničenih ili neograničenih usluga.

Izuzetno od stava 1. tačka 2) ovog člana, ako se za pružanje usluga izdaju periodični računi, promet usluga smatra se izvršenim poslednjeg dana perioda za koji se izdaje račun.

Delimična usluga smatra se izvršenom u vreme kada je okončano pružanje tog dela usluge.

Delimična usluga iz stava 3. ovog člana postoji ako je za određene delove ekonomski deljive usluge posebno ugovorena naknada.

Vreme uvoza dobara

Član 15a

Vreme uvoza dobara nastaje danom kada je dobro uneto u carinsko područje Republike.

Nastanak poreske obaveze

Član 16

Poreska obaveza nastaje danom kada se najranije izvrši jedna od sledećih radnji:

- 1) promet dobara i usluga;
- 2) naplata, odnosno plaćanje ako je naknada ili deo naknade naplaćen, odnosno plaćen u novcu pre prometa dobara i usluga;
- 2a) izdavanje računa kod usluga iz člana 5. stav 3. tačka 1) ovog zakona;
- 3) nastanak obaveze plaćanja carinskog duga, kod uvoza dobara, a ako te obaveze nema, danom u kojem bi nastala obaveza plaćanja tog duga.

V PORESKA OSNOVICA I PORESKA STOPA

Poreska osnovica kod prometa dobara i usluga

Član 17

Poreska osnovica (u daljem tekstu: osnovica) kod prometa dobara i usluga jeste iznos naknade (u novcu, stvarima ili uslugama) koju obveznik prima ili treba da primi za isporučena dobra ili pružene usluge od primaoca dobara ili usluga ili trećeg lica, uključujući subvencije i druga primanja (u daljem tekstu: subvencije), u koju nije uključen PDV, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Subvencijama iz stava 1. ovog člana smatraju se novčana sredstva koja čine naknadu, odnosno deo naknade za promet dobara ili usluga, osim novčanih sredstava na ime podsticaja u funkciji ostvarivanja ciljeva određene politike u skladu sa zakonom.

U osnovicu se uračunavaju i:

- 1) akcize, carina i druge uvozne dažbine, kao i ostali javni prihodi, osim PDV;
- 2) svi sporedni troškovi koje obveznik zaračunava primaocu dobara i usluga.

Osnovica ne sadrži:

- 1) popuste i druga umanjenja cene, koji se primaocu dobara ili usluga odobravaju u momentu vršenja prometa dobara ili usluga;
- 2) iznose koje obveznik naplaćuje u ime i za račun drugog, ako taj iznos prenosi licu u čije ime i za čiji račun je izvršio naplatu.

Ako se naknada ili deo naknade ne ostvaruju u novcu, već u obliku prometa dobara i usluga, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara i usluga na dan njihove isporuke u koju nije uključen PDV.

Kod prometa dobara ili usluga, koje čine ulog u privredno društvo, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara i usluga na dan njihove isporuke u koju nije uključen PDV.

Ministar bliže uređuje način utvrđivanja poreske osnovice.

Član 18

Osnovicom kod prometa dobara bez naknade smatra se nabavna cena, odnosno cena koštanja tih ili sličnih dobara, u momentu prometa.

Osnovicom kod prometa usluga bez naknade smatra se cena koštanja tih ili sličnih usluga, u momentu prometa.

U slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana PDV se ne uračunava u osnovicu.

U slučaju prevoza putnika autobusima, koji vrši lice koje nema mesto stvarne uprave u Republici, osnovicu čini prosečna naknada prevoza za svaki pojedinačni prevoz.

Način utvrđivanja naknade iz stava 4. ovog člana bliže uređuje ministar.

Osnovica kod uvoza dobara

Član 19

Osnovica kod uvoza dobara je vrednost uvezenog dobra utvrđena po carinskim propisima.

U osnovicu iz stava 1. ovog člana uračunava se i:

- 1) akciza, carina i druge uvozne dažbine, kao i ostali javni prihodi, osim PDV;

2) svi sporedni troškovi koji su nastali do prvog odredišta u Republici.

Prvim odredištem, u smislu stava 2. tačka 2) ovog člana, smatra se mesto koje je naznačeno u otpremnici ili drugom prevoznom dokumentu, a ako nije naznačeno, mesto prvog pretovara dobara u Republici.

Član 20

Kod uvoza dobara, koje je obveznik privremeno izvezao radi oplemenjivanja, obrade, dorade ili prerade (u daljem tekstu: oplemenjivanje), opravke ili ugradnje, osnovicu čini naknada koju je obveznik platio ili treba da plati za oplemenjivanje, opravku ili ugradnju, a ako se ta naknada ne plaća, osnovicu čini porast vrednosti nastao oplemenjivanjem, opravkom ili ugradnjom.

U slučaju iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe člana 19. stav 2. ovog zakona.

Izmena poreske osnovice

Član 21

Ako se osnovica naknadno poveća za promet dobara i usluga koji je oporeziv PDV, obveznik koji je isporučio dobra ili usluge dužan je da iznos PDV, koji duguje po tom osnovu, ispravi u skladu sa izmenom.

Obaveza iz stava 1. ovog člana odnosi se i na lica iz člana 10. stav 1. tačka 3) i st. 2. i 3. ovog zakona.

Ako se osnovica naknadno smanji, obveznik koji je izvršio promet dobara i usluga može da izmeni iznos PDV samo ako obveznik kome je izvršen promet dobara i usluga ispravi odbitak prethodnog PDV i ako o tome pismeno obavesti isporučiooca dobara i usluga.

Ako je isporuka dobara i usluga izvršena obvezniku koji nema pravo na odbitak prethodnog PDV, odnosno licu koje nije obveznik PDV, izmenu iz stava 3. ovog člana obveznik može da izvrši ako poseduje dokument o smanjenju naknade za izvršeni promet dobara i usluga tim licima.

Obveznik može da izmeni osnovicu za iznos naknade koji nije naplaćen samo na osnovu pravnosnažne odluke suda o zaključenom stečajnom postupku, odnosno na osnovu overenog prepisa zapisnika o sudskom poravnanju.

Ako obveznik koji je izmenio osnovicu u skladu sa stavom 5. ovog člana primi naknadu ili deo naknade za isporučena dobra i usluge u vezi sa kojima je dozvoljena izmena osnovice, dužan je da na primljeni iznos naknade obračuna PDV.

Izmena osnovice iz st. 1 - 5. ovog člana vrši se u poreskom periodu u kojem je nastupila izmena.

Ako je naknada za promet dobara i usluga izražena u stranoj valuti, povećanje, odnosno smanjenje vrednosti dinara u odnosu na stranu valutu, ne dovodi do izmene poreske

osnovice, pod uslovom da je pri utvrđivanju osnovice i obračunatog PDV i naplati naknade primenjena ista vrsta kursa dinara iste banke.

Ako se u skladu sa carinskim propisima izmeni osnovica za uvoz dobara koja podležu PDV, primenjuju se odredbe ovog zakona.

Ministar bliže uređuje način izmene poreske osnovice.

Obračun vrednosti iskazanih u stranim valutama

Član 22

Ako je naknada za promet dobara i usluga izražena u stranoj valuti, za obračun te vrednosti u domaćoj valuti primenjuje se srednji kurs centralne banke, odnosno ugovoreni kurs koji važi na dan nastanka poreske obaveze.

Ako je osnovica za uvoz dobara izražena u stranoj valuti, za obračun te vrednosti u domaćoj valuti primenjuju se carinski propisi koji utvrđuju carinsku vrednost, a koji važe na dan nastanka poreske obaveze.

Poreska stopa

Član 23

Opšta stopa PDV za oporezivi promet dobara i usluga ili uvoz dobara iznosi 20%.

Po posebnoj stopi PDV od 10% oporezuje se promet dobara i usluga ili uvoz dobara, i to:

1) hleba i drugih pekarskih proizvoda, mleka i mlečnih proizvoda, brašna, šećera, jestivog ulja od suncokreta, kukuruza, uljane repice, soje i masline, jestive masnoće životinjskog i biljnog porekla i meda;

1a) (*brisana*)

2) svežeg, rashlađenog i smrznutog voća, povrća, mesa, uključujući i iznutrice i druge klanične proizvode, ribe i jaja;

2a) žitarica, suncokreta, soje, šećerne repe i uljane repice;

3) lekova, uključujući i lekove za upotrebu u veterini;

4) ortotičkih i protetičkih sredstava, kao i medicinskih sredstava - proizvoda koji se hiruški ugrađuju u organizam;

5) materijala za dijalizu;

6) đubriva, sredstava za zaštitu bilja, semena za reprodukciju, sadnog materijala, komposta sa micelijumom, kompletne krmne smeše za ishranu stoke i žive stoke;

7) udžbenika i nastavnih sredstava;

7a) (*brisana*)

8) dnevnih novina;

9) monografskih i serijskih publikacija;

10) ogrevnog drveta;

11) usluga smještaja u ugostiteljskim objektima za smještaj u skladu sa zakonom kojim se uređuje turizam;

12) usluge koje se naplaćuju putem ulaznica za bioskopske i pozorišne predstave, sajmove, cirkuse, zabavne parkove, koncerte (muzičke događaje), izložbe, sportske događaje, muzeje i galerije, botaničke bašte i zoološke vrtove, ako promet ovih usluga nije oslobođen PDV;

12a) (*brisana*)

13) prirodnog gasa;

13a) toplotne energije za potrebe grejanja;

14) prenos prava raspolaganja na stambenim objektima, ekonomski deljivim celinama u okviru tih objekata, kao i vlasničkim udelima na tim dobrima;

15) usluge koje prethode isporuci vode za piće vodovodnom mrežom, kao i vode za piće, osim flaširane;

16) prečišćavanja i odvođenja atmosferskih i otpadnih voda;

17) upravljanje komunalnim otpadom;

18) održavanje čistoće na površinama javne namene;

19) održavanje javnih zelenih površina i priobalja;

20) prevoz putnika i njihovog pratećeg prtljaga;

21) upravljanje grobljima i pogrebne usluge.

Ministar bliže uređuje šta se, u smislu ovog zakona, smatra dobrima i uslugama iz stava 2. tač. 1), 2), 2a), 4) - 11) i 15) - 21) ovog člana.

VI PORESKA OSLOBOĐENJA

Poreska oslobođenja za promet dobara i usluga sa pravom na odbitak prethodnog poreza

Član 24

PDV se ne plaća na:

- 1) prevozne i ostale usluge, koje su povezane sa uvozom dobara, ako je vrednost tih usluga sadržana u osnovici iz člana 19 stav 2 ovog zakona;
- 2) promet dobara koja obveznik ili treće lice, po njegovom nalogu, šalje ili otprema u inostranstvo;
- 3) promet dobara koja inostrani primalac ili treće lice, po njegovom nalogu, šalje ili otprema u inostranstvo;
- 4) promet dobara koja inostrani primalac otprema u prtljagu koji nosi sa sobom u inostranstvo, ako:
  - (1) se dobra otpremaju pre isteka tri kalendarska meseca po isporuci tih dobara;
  - (2) je ukupna vrednost isporučenih dobara veća od 150 EUR, u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije, uključujući PDV;
- 5) unos dobara u slobodnu zonu, prevozne i druge usluge korisnicima slobodnih zona koje su neposredno povezane sa tim unosom i promet dobara i usluga u slobodnoj zoni, za koje bi obveznik - korisnik slobodne zone imao pravo na odbitak prethodnog poreza kada bi ta dobra ili usluge nabavljao za potrebe obavljanja delatnosti van slobodne zone;
- 6) promet dobara koja su u postupku carinskog skladištenja;
- 6a) otpremanje dobara u slobodne carinske prodavnice otvorene na vazduhoplovnim pristaništima otvorenim za međunarodni saobraćaj na kojima je organizovana pasoška i carinska kontrola radi prodaje putnicima u skladu sa carinskim propisima (u daljem tekstu: slobodne carinske prodavnice), kao i na isporuku dobara iz slobodnih carinskih prodavnica;
- 7) usluge radova na pokretnim dobrima nabavljenim od strane inostranog primaoca usluge u Republici, ili koja su uvezena radi oplemenjivanja, opravke ili ugradnje, a koja posle oplemenjivanja, opravke ili ugradnje, isporučilac usluge, inostrani primalac ili treće lice, po njihovom nalogu, prevozi ili otprema u inostranstvo;
- 8) prevozne i ostale usluge koje su u vezi sa izvozom, tranzitom ili privremenim uvozom dobara, osim usluga koje su oslobođene od PDV bez prava na poreski odbitak u skladu sa ovim zakonom;

9) usluge međunarodnog prevoza lica u vazdušnom saobraćaju, s tim što za nerezidentno vazduhoplovno preduzeće poresko oslobođenje važi samo u slučaju uzajamnosti;

10) isporuke letilica, servisiranje, popravke, održavanje, čarterisanje i iznajmljivanje letilica, koje se pretežno koriste uz naknadu u međunarodnom vazdušnom saobraćaju, kao i isporuke, iznajmljivanje, popravke i održavanje dobara namenjenih opremanju tih letilica;

11) promet dobara i usluga namenjenih neposrednim potrebama letilica iz tačke 10) ovog stava;

12) usluge međunarodnog prevoza lica brodovima u rečnom saobraćaju, s tim što za nerezidentno preduzeće koje vrši međunarodni prevoz lica brodovima u rečnom saobraćaju, poresko oslobođenje važi samo u slučaju uzajamnosti;

13) isporuke brodova, servisiranje, popravke, održavanje i iznajmljivanje brodova, koji se pretežno koriste uz naknadu u međunarodnom rečnom saobraćaju, kao i isporuke, iznajmljivanje, popravke i održavanje dobara namenjenih opremanju tih brodova;

14) promet dobara i usluga namenjenih neposrednim potrebama brodova iz tačke 13) ovog stava;

15) isporuke zlata Narodnoj banci Srbije;

16) dobra i usluge namenjene za:

(1) službene potrebe diplomatskih i konzularnih predstavništava;

(2) službene potrebe međunarodnih organizacija, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom;

(3) lične potrebe stranog osoblja diplomatskih i konzularnih predstavništava, uključujući i članove njihovih porodica;

(4) lične potrebe stranog osoblja međunarodnih organizacija, uključujući članove njihovih porodica, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom;

16a) promet dobara i usluga koji se vrši u skladu sa ugovorima o donaciji zaključenim sa državnom zajednicom Srbija i Crna Gora, odnosno Republikom, ako je tim ugovorom predviđeno da se iz dobijenih novčanih sredstava neće plaćati troškovi poreza, u delu koji se finansira dobijenim novčanim sredstvima osim ako ratifikovanim međunarodnim ugovorom nije drukčije predviđeno;

16b) promet dobara i usluga koji se vrši u skladu sa ugovorima o kreditu, odnosno zajmu, zaključenim između državne zajednice Srbija i Crna Gora, odnosno Republike i međunarodne finansijske organizacije, odnosno druge države, kao i između treće strane i međunarodne finansijske organizacije, odnosno druge države u kojem se Republika Srbija pojavljuje kao garant, odnosno kontragarant, u delu koji se finansira dobijenim

novčanim sredstvima, ako je tim ugovorima predviđeno da se iz dobijenih novčanih sredstava neće plaćati troškovi poreza;

16v) promet dobara i usluga koji se vrši na osnovu međunarodnih ugovora, ako je tim ugovorima predviđeno poresko oslobođenje, osim međunarodnih ugovora iz tač. 16a) i 16b) ovog stava;

17) usluge posredovanja koje se odnose na promet dobara i usluga iz tač. 1) - 16) ovog stava.

Poresko oslobođenje iz stava 1. ovog člana primenjuje se i ako je naknada, odnosno deo naknade naplaćen pre izvršenog prometa.

Poresko oslobođenje iz stava 1. tačka 3) ovog člana ne odnosi se na promet dobara koja inostrani primalac sam preveze radi opremanja ili snabdevanja sportskih čamaca, sportskih aviona i ostalih prevoznih sredstava za privatne potrebe.

Oslobođenje iz stava 1. tačka 16) podtač. (1) i (3) ovog člana se ostvaruje pod uslovom reciprociteta, a na osnovu potvrde ministarstva nadležnog za inostrane poslove.

Inostranim primaocem dobara ili usluga, u smislu ovog člana, smatra se lice koje:

- 1) je obveznik, a čije je mesto stvarne uprave van Republike;
- 2) nije obveznik, a ima prebivalište ili sedište van Republike.

Način i postupak ostvarivanja poreskog oslobođenja iz st. 1. - 3. ovog člana propisuje ministar.

Poreska oslobođenja za promet dobara i usluga bez prava na odbitak prethodnog poreza

Član 25

PDV se ne plaća u prometu novca i kapitala, i to kod:

- 1) poslovanja i posredovanja u poslovanju zakonskim sredstvima plaćanja, osim papirnog i kovanog novca koji se ne koristi kao zakonsko sredstvo plaćanja ili ima numizmatičku vrednost;
  - 2) poslovanja i posredovanja u poslovanju akcijama, udelima u društvima i udruženjima, obveznicama i drugim hartijama od vrednosti, osim poslovanja koje se odnosi na čuvanje i upravljanje hartijama od vrednosti;
  - 3) kreditnih poslova, uključujući posredovanje, kao i novčanih pozajmica;
- 3a) *(brisana)*

4) preuzimanja obaveza, garancija i drugih sredstava obezbeđenja, uključujući posredovanje;

5) poslovanja i posredovanja u poslovanju depozitima, tekućim i žiro računima, nalogima za plaćanje, kao i platnim prometom i doznakama;

6) poslovanja i posredovanja u poslovanju novčanim potraživanjima, čekovima, menicama i drugim sličnim hartijama od vrednosti, osim naplate potraživanja za druga lica;

7) poslovanja društava za upravljanje investicionim fondovima u skladu sa propisima kojima se uređuju investicioni fondovi;

8) poslovanja društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima u skladu sa propisima kojima se uređuju dobrovoljni penzijski fondovi i penzijski planovi.

PDV se ne plaća i na promet:

1) usluga osiguranja i reosiguranja, uključujući prateće usluge posrednika i agenta (zastupnika) u osiguranju;

2) zemljišta (poljoprivrednog, šumskog, građevinskog, izgrađenog ili neizgrađenog), kao i na davanje u zakup tog zemljišta;

3) objekata, osim prvog prenosa prava raspolaganja na novoizgrađenim građevinskim objektima ili ekonomski deljivim celinama u okviru tih objekata i prvog prenosa vlasničkog udela na novoizgrađenim građevinskim objektima ili ekonomski deljivim celinama u okviru tih objekata, kao i prometa objekata i ekonomski deljivih celina u okviru tih objekata, uključujući i vlasničke udele na tim dobrima, u slučaju kada je ugovorom na osnovu kojeg se vrši promet tih dobara, zaključenim između obveznika PDV, predviđeno da će se na taj promet obračunati PDV, pod uslovom da sticalac obračunati PDV može u potpunosti odbiti kao prethodni porez;

3a) dobara i usluga za koje pri nabavci obveznik nije imao pravo na odbitak prethodnog poreza;

3b) dobara za koja je u prethodnoj fazi prometa postojala obaveza plaćanja poreza u skladu sa zakonom kojim se uređuju porezi na imovinu;

4) usluga zakupa stanova, ako se koriste za stambene potrebe;

5) udela, hartija od vrednosti, poštanskih vrednosnica, taksenih i drugih važećih vrednosnica po njihovoj utisnutoj vrednosti u Republici, osim vlasničkih udela iz člana 4. ovog zakona;

6) poštanskih usluga od strane javnog preduzeća, kao i sa njima povezanih isporuka dobara;

- 7) usluga koje pružaju zdravstvene ustanove u skladu sa propisima koji regulišu zdravstvenu zaštitu, uključujući i smeštaj, negu i ishranu bolesnika u tim ustanovama, osim apoteka i apotekarskih ustanova;
- 8) usluga koje pružaju lekari, stomatolozi ili druga lica u skladu sa propisima koji regulišu zdravstvenu zaštitu;
- 9) usluga i isporuke zubne protetike u okviru delatnosti zubnog tehničara, kao i isporuka zubne protetike od strane stomatologa;
- 10) ljudskih organa, tkiva, telesnih tečnosti i ćelija, krvi i majčinog mleka;
- 11) usluga socijalnog staranja i zaštite, dečje zaštite i zaštite mladih, usluga ustanova socijalne zaštite, kao i sa njima neposredno povezanog prometa dobara i usluga od strane lica registrovanih za obavljanje tih delatnosti;
- 12) usluga smeštaja i ishrane učenika i studenata u školskim i studentskim domovima ili sličnim ustanovama, kao i sa njima neposredno povezan promet dobara i usluga;
- 13) usluga obrazovanja (predškolsko, osnovno, srednje, više i visoko) i profesionalne prekvalifikacije, kao i sa njima neposredno povezanog prometa dobara i usluga od strane lica registrovanih za obavljanje tih delatnosti, ako se ove delatnosti obavljaju u skladu sa propisima koji uređuju tu oblast;
- 14) usluga iz oblasti kulture i sa njima neposredno povezanog prometa dobara i usluga, od strane lica čija delatnost nije usmerena ka ostvarivanju dobiti, a koja su registrovana za tu delatnost;
- 15) usluga iz oblasti nauke i sa njima neposredno povezanog prometa dobara i usluga, od strane lica čija delatnost nije usmerena ka ostvarivanju dobiti, a koja su registrovana za tu delatnost;
- 16) usluga verskog karaktera od strane registrovanih crkava i verskih zajednica i sa njima neposredno povezanog prometa dobara i usluga;
- 17) usluga javnog radiodifuznog servisa, osim usluga komercijalnog karaktera;
- 18) usluga priređivanja igara na sreću;
- 19) usluga iz oblasti sporta i fizičkog vaspitanja licima koja se bave sportom i fizičkim vaspitanjem, od strane lica čija delatnost nije usmerena ka ostvarivanju dobiti, a koja su registrovana za tu delatnost.

Ako je obveznik PDV pri nabavci dobara mogao da ostvari pravo na odbitak dela prethodnog poreza u skladu sa članom 30. ovog zakona, ne primenjuje se poresko oslobođenje iz stava 2. tačka 3a) ovog člana.

Licem čija delatnost nije usmerena ka ostvarivanju dobiti, u smislu stava 2. ovog člana, smatra se lice koje je osnovano od strane Republike, autonomne pokrajine ili jedinice

lokalne samouprave i čiji je vlasnik Republika, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave u potpunosti ili u većinskom delu.

Ministar bliže uređuje šta se smatra dobrima, odnosno uslugama iz stava 2. tač. 3), 7), 11), 12), 13), 14), 15) i 18) ovog člana.

Poreska oslobođenja kod uvoza dobara

Član 26

PDV se ne plaća na uvoz dobara:

1) čiji promet je u skladu sa članom 24. stav 1. tač. 5), 10), 11) i 13) - 16v) i članom 25. stav 1. tač. 1) i 2) i stav 2. tač. 5) i 10) ovog zakona oslobođen PDV;

1a) koja se uvoze na osnovu ugovora o donaciji, odnosno kao humanitarna pomoć u skladu sa zakonom kojim se uređuju donacije, odnosno humanitarna pomoć;

1b) koja su izvezena, a koja se u Republiku vraćaju neprodana ili zato što ne odgovaraju obavezama koje proističu iz ugovora, odnosno poslovnog odnosa na osnovu kojeg su bila izvezena;

1v) koja se, u okviru carinskog postupka, unose u slobodne carinske prodavnice;

1g) po osnovu zamene u garantnom roku;

1d) čija se isporuka vrši preko prenosne, transportne i distributivne mreže, i to: električne energije, prirodnog gasa i energije za grejanje, odnosno hlađenje;

2) koja se, u okviru carinskog postupka, privremeno uvoze i ponovo izvoze, kao i stavljaju u carinski postupak aktivnog oplemenjivanja sa sistemom odlaganja;

3) koja se, u okviru carinskog postupka, privremeno izvoze i u nepromenjenom stanju ponovo uvoze;

4) za koja je, u okviru carinskog postupka, odobren postupak prerade pod carinskom kontrolom;

5) u okviru carinskog postupka, nad tranzitom robe;

6) za koja je, u okviru carinskog postupka, odobren postupak carinskog skladištenja;

7) za koja je u skladu sa članom 216. i članom 217. stav 1. tačka 6) Carinskog zakona ("Službeni glasnik RS", br. 18/10, 111/12 i 29/15) propisano oslobođenje od carine, osim na uvoz motornih vozila.

VII PRETHODNI POREZ

Pojam

Član 27

Prethodni porez je iznos PDV obračunat u prethodnoj fazi prometa dobara i usluga, odnosno plaćen pri uvozu dobara, a koji obveznik može da odbije od PDV koji duguje.

Uslovi za odbitak prethodnog poreza

Član 28

Pravo na odbitak prethodnog poreza obveznik može da ostvari ako dobra nabavljena u Republici ili iz uvoza, uključujući i nabavku opreme, kao i objekata za vršenje delatnosti i ekonomski deljivih celina u okviru tih objekata (u daljem tekstu: objekti za vršenje delatnosti), odnosno primljene usluge, koristi ili će ih koristiti za promet dobara i usluga:

- 1) koji je oporeziv PDV;
- 2) za koji u skladu sa članom 24. ovog zakona postoji oslobođenje od plaćanja PDV;
- 3) koji je izvršen u inostranstvu, ako bi za taj promet postojalo pravo na odbitak prethodnog poreza da je izvršen u Republici.

Pravo na odbitak prethodnog poreza obveznik može da ostvari ako poseduje:

- 1) račun izdat od strane drugog obveznika u prometu o iznosu prethodnog poreza, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) dokument o izvršenom uvozu dobara u kojem je iskazan PDV i dokument kojim se potvrđuje da je iskazani PDV plaćen prilikom uvoza.

U poreskom periodu u kojem su ispunjeni uslovi iz st. 1. i 2. ovog člana obveznik može da odbije prethodni porez od dugovanog PDV, i to:

- 1) obračunati i iskazani PDV za promet dobara i usluga, koji je ili će mu biti izvršen od strane drugog obveznika u prometu;
- 2) PDV koji je plaćen prilikom uvoza dobara.

Pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje danom ispunjenja uslova iz st. 1 - 3. ovog člana.

Pravo na odbitak prethodnog poreza može da ostvari i poreski dužnik:

- 1) iz člana 10. stav 1. tačka 3) i stav 2. tačka 5) ovog zakona, pod uslovom da je obračunao PDV u skladu sa ovim zakonom i da primljena dobra i usluge koristi za promet dobara i usluga iz stava 1. ovog člana;

2) iz člana 10. stav 2. tač. 1) - 4) i tačka 6) ovog zakona, pod uslovom da poseduje račun prethodnog učesnika u prometu u skladu sa ovim zakonom, da je obračunao PDV u skladu sa ovim zakonom i da će ta dobra i usluge koristiti za promet dobara i usluga iz stava 1. ovog člana.

Obveznik može da ostvari pravo na odbitak prethodnog poreza u roku od pet godina od isteka godine u kojoj je stekao ovo pravo.

Izuzimanje od odbitka prethodnog poreza

Član 29

Obveznik nema pravo na odbitak prethodnog poreza po osnovu:

1) nabavke, proizvodnje i uvoza putničkih automobila, motocikala, jahti, čamaca i vazduhoplova, objekata za smeštaj tih dobara, rezervnih delova, goriva i potrošnog materijala za njihove potrebe, iznajmljivanja, održavanja, popravki i drugih usluga, koje su povezane sa korišćenjem ovih prevoznih sredstava, kao i dobara i usluga koji su povezani sa korišćenjem objekata za smeštaj tih dobara;

2) izdataka za reprezentaciju obveznika;

3) izdataka za ishranu i prevoz zaposlenih, odnosno drugih radno angažovanih lica za dolazak na posao, odnosno odlazak s posla.

4) (*brisana*)

Izuzetno od stava 1. tačka 1) ovog člana, obveznik ima pravo na odbitak prethodnog poreza ako prevozna sredstva i druga dobra koristi isključivo za obavljanje delatnosti:

1) prometa i iznajmljivanja navedenih prevoznih sredstava i drugih dobara;

2) prevoza lica i dobara ili obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima.

Izdacima za reprezentaciju iz stava 1. tačka 2) ovog člana smatraju se izdaci za ugostiteljske usluge, pokloni, osim poklona manje vrednosti, izdaci za odmor, sport, razonodu i drugi izdaci učinjeni u korist poslovnih partnera, potencijalnih poslovnih partnera, predstavnika poslovnih partnera i drugih fizičkih lica, a da za to ne postoji pravna obaveza.

Podela prethodnog poreza i srazmerni poreski odbitak

Član 30

Ako obveznik koristi isporučena ili uvezena dobra ili prima usluge, za potrebe svoje delatnosti, da bi izvršio promet dobara i usluga za koji postoji pravo na odbitak prethodnog poreza, kao i za promet dobara i usluga za koji ne postoji pravo na odbitak

prethodnog poreza, dužan je da izvrši podelu prethodnog poreza prema ekonomskoj pripadnosti na deo koji ima pravo i deo koji nema pravo da odbije od PDV koji duguje.

Ako za pojedina isporučena ili uvezena dobra ili primljene usluge obveznik ne može da izvrši podelu prethodnog poreza na način iz stava 1. ovog člana, a koje koristi za potrebe svoje delatnosti, da bi izvršio promet dobara i usluga za koji postoji pravo na odbitak prethodnog poreza i za promet dobara i usluga za koji ne postoji pravo na odbitak prethodnog poreza, može da odbije srazmerni deo prethodnog poreza koji odgovara učešću prometa dobara i usluga sa pravom na odbitak prethodnog poreza u koji nije uključen PDV, u ukupnom prometu u koji nije uključen PDV (u daljem tekstu: srazmerni poreski odbitak).

Srazmerni poreski odbitak utvrđuje se primenom procenta srazmernog poreskog odbitka na iznos prethodnog poreza u poreskom periodu, umanjenog za iznose koji su opredeljeni na način iz stava 1. ovog člana, kao i za iznos prethodnog poreza za koji obveznik nema pravo na odbitak u smislu člana 29. stav 1. ovog zakona.

Procenat srazmernog poreskog odbitka za poreski period utvrđuje se stavljanjem u odnos prometa dobara i usluga sa pravom na odbitak prethodnog poreza u koji nije uključen PDV i ukupnog prometa dobara i usluga u koji nije uključen PDV, izvršenog od 1. januara tekuće godine do isteka poreskog perioda za koji se podnosi poreska prijava.

U promet dobara za utvrđivanje procenta srazmernog poreskog odbitka iz stava 4. ovog člana ne uračunava se promet opreme i objekata za vršenje delatnosti.

U poslednjem poreskom periodu, odnosno u poslednjem poreskom periodu kalendarske godine, obveznik PDV vrši ispravku srazmernog poreskog odbitka primenom procenta srazmernog poreskog odbitka na iznos prethodnog poreza iz svih poreskih perioda u kalendarskoj godini.

Ministar bliže uređuje način utvrđivanja i ispravku srazmernog poreskog odbitka.

Ispravka odbitka prethodnog poreza kod izmene osnovice

Član 31

Ako se osnovica za oporezivi promet dobara i usluga:

- 1) smanji, obveznik kome je izvršen promet dobara i usluga dužan je da, u skladu sa tom izmenom, ispravi odbitak prethodnog poreza koji je po tom osnovu ostvario;
- 2) poveća, obveznik kome je izvršen promet dobara i usluga može da, u skladu sa tom izmenom, ispravi odbitak prethodnog poreza koji je po tom osnovu ostvario.

Ispravka odbitka prethodnog poreza iz stava 1. ovog člana odnosi se i na primaoca dobara ili usluga iz člana 10. stav 1. tačka 3) i stav 2. ovog zakona.

Ispravka odbitka prethodnog poreza iz stava 1. ovog člana vrši se i na osnovu overenog prepisa zapisnika o sudskom poravnanju, u skladu sa članom 21. st. 3. i 5. ovog zakona.

Ispravka odbitka prethodnog poreza vrši se u poreskom periodu u kojem je izmenjena osnovica.

Ministar bliže uređuje način ispravke odbitka prethodnog poreza kod izmene osnovice.

Ispravka odbitka prethodnog poreza na osnovu odluke poreskog ili carinskog organa

Član 31a

Ako je poreski organ u postupku kontrole rešenjem utvrdio obavezu po osnovu PDV za izvršeni promet dobara i usluga, obveznik PDV koji je primio dobra i usluge može da ispravi odbitak prethodnog poreza ako je iznos PDV obračunat od strane poreskog organa platio obvezniku PDV koji mu je izvršio promet dobara i usluga.

Ako se rešenje iz stava 1. ovog člana poništi, izmeni ili ukine u delu kojim je utvrđena obaveza po osnovu PDV, obveznik PDV koji je izvršio promet dobara i usluga dužan je da o tome pismeno obavesti primaoca dobara i usluga.

Na osnovu pismenog obaveštenja iz stava 2. ovog člana primalac dobara i usluga dužan je da izvrši ispravku odbitka prethodnog poreza.

Ako je poreski organ u postupku kontrole rešenjem utvrdio obavezu po osnovu PDV za izvršeni promet dobara i usluga obvezniku PDV - poreskom dužniku iz člana 10. stav 1. tačka 3), odnosno stav 2. ovog zakona, taj obveznik PDV može da ispravi odbitak prethodnog poreza ako je platio iznos PDV utvrđen od strane nadležnog poreskog organa.

Ako se rešenje iz stava 4. ovog člana poništi, izmeni ili ukine u delu kojim je utvrđena obaveza po osnovu PDV, obveznik PDV je dužan da izvrši ispravku odbitka prethodnog poreza po tom osnovu.

Ako je PDV za uvoz dobara, koji je odbijen kao prethodni porez, povećan, smanjen, refundiran ili obveznik oslobođen obaveze plaćanja, obveznik je dužan da, na osnovu carinskog dokumenta ili odluke carinskog organa, ispravi odbitak prethodnog poreza u skladu sa tom izmenom.

Ispravka odbitka prethodnog poreza vrši se u poreskom periodu u kojem je nastupila izmena.

Ispravka odbitka prethodnog poreza za opremu i objekte za vršenje delatnosti

Član 32

Obveznik koji je ostvario pravo na odbitak prethodnog poreza po osnovu nabavke opreme i objekata za vršenje delatnosti, kao i ulaganja u sopstvene ili tuđe objekte, osim ulaganja koja se odnose na redovno održavanje objekata (u daljem tekstu: ulaganja u objekte), dužan je da izvrši ispravku odbitka prethodnog poreza ako prestane da

ispunjava uslove za ostvarivanje ovog prava, i to u roku kraćem od pet godina od momenta prve upotrebe za opremu, deset godina od momenta prve upotrebe za objekte, odnosno deset godina od momenta završetka ulaganja u objekte.

Ispravka odbitka prethodnog poreza vrši se za period koji je jednak razlici između rokova iz stava 1. ovog člana i perioda u kojem je obveznik ispunjavao uslove za ostvarivanje prava na odbitak prethodnog poreza.

Obveznik nema obavezu da izvrši ispravku odbitka prethodnog poreza u slučaju:

- 1) prometa opreme i objekata za vršenje delatnosti sa pravom na odbitak prethodnog poreza;
- 2) ulaganja u objekte za vršenje delatnosti za koja naplaćuje naknadu;
- 3) prenosa imovine ili dela imovine iz člana 6. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

U slučaju prenosa iz člana 6. stav 1. tačka 1) ovog zakona ne prekidaju se rokovi iz stava 1. ovog člana.

Sticalac imovine iz stava 3. tačka 3) ovog člana vrši ispravku odbitka prethodnog poreza koji je za objekte i opremu za vršenje delatnosti, odnosno ulaganja u objekte za vršenje delatnosti ostvario prenosilac imovine ako prestane da ispunjava uslove za ostvarivanje prava na odbitak prethodnog poreza.

Ministar bliže uređuje šta se smatra opremom i objektima za vršenje delatnosti i ulaganjima u objekte u smislu ovog zakona, kao i način sprovođenja ispravke odbitka prethodnog poreza.

Naknadno sticanje prava na odbitak prethodnog poreza za opremu i objekte za vršenje delatnosti

Član 32a

Obveznik PDV koji nije imao pravo na odbitak prethodnog poreza po osnovu nabavke opreme i objekata za vršenje delatnosti i ulaganja u objekte može da ostvari pravo na odbitak dela prethodnog poreza ako u rokovima iz člana 32. stav 1. ovog zakona ispuni uslove za ostvarivanje prava na odbitak prethodnog poreza.

Obveznik iz stava 1. ovog člana može da ostvari pravo na odbitak dela prethodnog poreza srazmerno periodu koji je jednak razlici između rokova iz stava 1. ovog člana i perioda u kojem obveznik nije ispunjavao uslove za ostvarivanje prava na odbitak prethodnog poreza.

Sticalac imovine iz člana 6. stav 1. tačka 1) ovog zakona može da ostvari pravo na odbitak dela prethodnog poreza za opremu i objekte za vršenje delatnosti, odnosno za ulaganja u objekte, po osnovu kojih prenosilac imovine nije imao pravo na odbitak prethodnog poreza, ako stekne uslove za ostvarivanje ovog prava u rokovima iz stava 1.

ovog člana i ako mu prenosilac imovine dostavi neophodne podatke za ostvarivanje prava na odbitak prethodnog poreza.

U slučaju prenosa iz člana 6. stav 1. tačka 1) ovog zakona ne prekidaju se rokovi iz stava 1. ovog člana.

Ako obveznik PDV koji je ostvario pravo na odbitak dela prethodnog poreza u skladu sa stavom 1. ovog člana prestane da ispunjava uslove za ostvarivanje prava na odbitak prethodnog poreza pre isteka propisanih rokova, dužan je da ispravi odbitak prethodnog poreza u skladu sa članom 32. ovog zakona srazmerno periodu u kojem ne ispunjava uslove za odbitak prethodnog poreza.

Ministar bliže uređuje način utvrđivanja dela prethodnog poreza iz stava 2. ovog člana.

Sticanje prava na odbitak prethodnog poreza kod evidentiranja za obavezu plaćanja PDV

Član 32b

Lice koje je evidentirano za obavezu plaćanja PDV u skladu sa ovim zakonom ima pravo na odbitak prethodnog poreza za dobra koja poseduje na dan koji prethodi danu otpočinjanja PDV aktivnosti, a koja je nabavilo u periodu od 12 meseci pre otpočinjanja PDV aktivnosti, pod uslovima da:

- 1) je izvršilo popis dobara i popisnu listu dostavilo poreskom organu pri podnošenju prijave za PDV (u daljem tekstu: evidenciona prijava);
- 2) poseduje račun koji mu je izdao prethodni učesnik u prometu, obveznik PDV, u kojem je iskazan obračunati PDV za promet dobara, odnosno carinski dokument o izvršenom uvozu dobara i iznosu obračunatog PDV za uvoz tih dobara;
- 3) je platilo račun isporučiocu dobara, obvezniku PDV, odnosno da je PDV plaćen prilikom uvoza.

Smatra se da PDV aktivnost iz stava 1. ovog člana, a u smislu ovog zakona, otpočinje narednog dana od dana kada je nastala obaveza za evidentiranje za obavezu plaćanja PDV, odnosno danom opredeljivanja za obavezu plaćanja PDV.

Pravo na odbitak prethodnog poreza za dobra iz stava 1. ovog člana obveznik PDV stiče u poreskom periodu u kojem je izvršio promet sa pravom na odbitak prethodnog poreza tih dobara, odnosno dobara proizvedenih ili sastavljenih od tih dobara.

Dobrima iz stava 1. ovog člana ne smatraju se dobra koja se smatraju opremom i objektima za vršenje delatnosti u skladu sa ovim zakonom.

Popisna lista iz stava 1. tačka 1) ovog člana naročito sadrži podatke o vrsti, količini i datumu nabavke dobara, nabavnoj ceni dobara bez PDV i iznosu obračunatog PDV.

VIII POSEBAN POSTUPAK OPOREZIVANJA

Mali poreski obveznici

Član 33

Malim obveznikom, u smislu ovog zakona, smatra se lice koje vrši promet dobara i usluga na teritoriji Republike i/ili u inostranstvu, a čiji ukupan promet dobara i usluga u prethodnih 12 meseci nije veći od 8.000.000 dinara, odnosno koje pri otpočinjanju obavljanja delatnosti procenjuje da u narednih 12 meseci neće ostvariti ukupan promet veći od 8.000.000 dinara.

Mali obveznik ne obračunava PDV za izvršen promet dobara i usluga, nema pravo iskazivanja PDV u računima, nema pravo na odbitak prethodnog poreza i nije dužan da vodi evidenciju propisanu ovim zakonom.

Mali obveznik može da se opredeli za obavezu plaćanja PDV podnošenjem evidencione prijave propisane u skladu sa ovim zakonom nadležnom poreskom organu i u tom slučaju stiče prava i obavezu iz stava 2. ovog člana, kao i druga prava i obaveze koje obveznik PDV ima po ovom zakonu.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, obaveza plaćanja PDV traje najmanje dve godine.

Po isteku roka iz stava 4. ovog člana, obveznik može da podnese zahtev za prestanak obaveze plaćanja PDV nadležnom poreskom organu.

Ukupnim prometom iz stava 1. ovog člana smatra se promet dobara i usluga iz člana 28. stav 1. tač. 1) i 2) ovog zakona, osim prometa opreme i objekata za vršenje delatnosti i ulaganja u objekte za vršenje delatnosti za koja naplaćuje naknadu (u daljem tekstu: ukupan promet).

Poljoprivrednici

Član 34

Fizička lica koja su vlasnici, zakupci i drugi korisnici poljoprivrednog i šumskog zemljišta i fizička lica koja su kao nosioci, odnosno članovi poljoprivrednog gazdinstva upisana u registru poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa propisom kojim se uređuje registracija poljoprivrednih gazdinstava (u daljem tekstu: poljoprivrednici), imaju pravo na nadoknadu po osnovu PDV (u daljem tekstu: PDV nadoknada), pod uslovima i na način određen ovim zakonom.

PDV nadoknada priznaje se poljoprivrednicima koji izvrše promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda, odnosno poljoprivrednih usluga obveznicima.

Ako poljoprivrednici izvrše promet dobara i usluga iz stava 2. ovog člana, obveznik je dužan da obračuna PDV nadoknadu u iznosu od 8% na vrednost primljenih dobara i usluga, o čemu izdaje dokument za obračun (u daljem tekstu: priznanica), kao i da obračunatu PDV nadoknadu isplati poljoprivrednicima u novcu (uplatom na tekući račun ili račun štednje).

Obveznici iz stava 3. ovog člana imaju pravo da odbiju iznos PDV nadoknade kao prethodni porez, pod uslovom da su PDV nadoknadu i vrednost primljenih dobara i usluga platili poljoprivredniku.

Poljoprivrednik čiji ukupan promet dobara i usluga u prethodnih 12 meseci nije veći od 8.000.000 dinara ne obračunava PDV za izvršen promet dobara i usluga, nema pravo iskazivanja PDV u računima, nema pravo na odbitak prethodnog poreza i nije dužan da vodi evidenciju propisanu ovim zakonom.

Poljoprivrednik može da se opredeli za obavezu plaćanja PDV podnošenjem evidencione prijave propisane u skladu sa ovim zakonom nadležnom poreskom organu i u tom slučaju stiče prava i obavezu iz stava 5. ovog člana, kao i druga prava i obaveze koje obveznik PDV ima po ovom zakonu.

U slučaju iz stava 6. ovog člana, obaveza plaćanja PDV traje najmanje dve godine.

Po isteku roka iz stava 7. ovog člana, obveznik može da podnese zahtev za prestanak obaveze plaćanja PDV nadležnom poreskom organu.

Turistička agencija

Član 35

Turističkom agencijom, u smislu ovog zakona, smatra se obveznik koji putnicima pruža turističke usluge i u odnosu na njih istupa u svoje ime, a za organizaciju putovanja prima dobra i usluge drugih obveznika koje putnici neposredno koriste (u daljem tekstu: prethodne turističke usluge).

Turističke usluge koje pruža turistička agencija smatraju se, u smislu ovog zakona, jedinstvenom uslugom.

Mesto vršenja jedinstvene turističke usluge utvrđuje se u skladu sa članom 12. st. 1. i 2. ovog zakona.

Osnovica jedinstvene turističke usluge koju pruža turistička agencija je iznos koji predstavlja razliku između ukupne naknade koju plaća putnik i stvarnih troškova koje turistička agencija plaća za prethodne turističke usluge, uz odbitak PDV koji je sadržan u toj razlici.

U slučajevima iz člana 5. stav 4. ovog zakona, kao ukupna naknada u smislu stava 4. ovog člana smatra se vrednost iz člana 18. ovog zakona.

Turistička agencija može da utvrdi osnovicu u skladu sa st. 4. i 5. ovog člana za grupe turističkih usluga ili za sve turističke usluge pružene u toku poreskog perioda.

Turistička agencija za turističke usluge iz stava 1. ovog člana ne može da iskazuje PDV u računima ili drugim dokumentima i nema pravo na odbitak prethodnog poreza na osnovu prethodnih turističkih usluga koje su joj iskazane u računu.

Polovna dobra, umetnička dela, kolekcionarska dobra i antikviteti

Član 36

Obveznici koji se bave prometom polovnih dobara, uključujući polovna motorna vozila, umetničkih dela, kolekcionarskih dobara i antikviteta, utvrđuju osnovicu kao razliku između prodajne i nabavne cene dobra (u daljem tekstu: oporezivanje razlike), uz odbitak PDV koji je sadržan u toj razlici.

Osnovica iz stava 1. ovog člana primenjuje se ako kod nabavke dobara njihov isporučilac nije dugovao PDV ili je koristio oporezivanje razlike iz stava 1. ovog člana.

U slučajevima iz člana 4. stav 4. ovog zakona, kao prodajna cena za izračunavanje razlike smatra se vrednost iz člana 18. ovog zakona.

Kod prometa dobara iz stava 1. ovog člana, obveznik ne može iskazivati PDV u računima ili drugim dokumentima.

Obveznik nema pravo na odbitak prethodnog poreza za dobra i usluge koji su u neposrednoj vezi sa dobrima iz stava 1. ovog člana.

Polovnim dobrima iz stava 1. ovog člana ne smatraju se sekundarne sirovine iz člana 10. stav 2. tačka 1) ovog zakona.

Ako bi iznos PDV obračunat u skladu sa odredbama st. 1 - 3. ovog člana za promet dobara čiji je prenos prava svojine predmet oporezivanja u skladu sa zakonom kojim se uređuju porezi na imovinu, bio manji od iznosa poreza koji bi za taj promet bio obračunat u skladu sa tim zakonom, na taj promet ne plaća se PDV.

Ministar bliže uređuje šta se smatra polovnim dobrima, umetničkim delom, kolekcionarskim dobrom i antikvitetom iz stava 1. ovog člana.

Poreska obaveza po naplaćenom potraživanju

Član 36a

Obveznik PDV čiji ukupan promet dobara i usluga u prethodnih 12 meseci nije veći od 50.000.000 dinara i koji je u tom periodu neprekidno bio evidentiran za obavezu plaćanja PDV može da podnese zahtev nadležnom poreskom organu za odobravanje plaćanja poreske obaveze po naplaćenom potraživanju za izvršeni promet dobara i usluga (u daljem tekstu: sistem naplate), pod uslovima da:

1) je u prethodnih 12 meseci podnosio poreske prijave za PDV u propisanom roku;

2) u prethodnih 12 meseci nisu prestali uslovi za obračunavanje PDV po sistemu naplate, odnosno da obveznik PDV nije prestao da koristi sistem naplate na sopstveni zahtev.

Zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se nadležnom poreskom organu koji proverava ispunjenost uslova za sistem naplate i izdaje potvrdu o odobravanju sistema naplate.

Obveznik PDV primenjuje sistem naplate od prvog dana poreskog perioda koji sledi poreskom periodu u kojem je primio potvrdu iz stava 2. ovog člana.

Obveznik PDV kome je nadležni poreski organ odobrio primenu sistema naplate:

1) obračunava PDV za izvršeni promet dobara i usluga, izdaje račun u skladu sa ovim zakonom u kojem iskazuje obračunati PDV i navodi da za taj promet dobara i usluga primenjuje sistem naplate;

2) poresku obavezu iz tačke 1) ovog stava plaća za poreski period u kojem je naplatio potraživanje, odnosno deo potraživanja za izvršeni promet dobara i usluga, u delu naplaćenog potraživanja;

3) ima pravo na odbitak prethodnog poreza u skladu sa članom 28. st. 1, 2. i 4. ovog zakona, a pod uslovom da je prethodnom učesniku u prometu platio obavezu za promet dobara i usluga, u delu plaćene obaveze, odnosno da je plaćen PDV pri uvozu dobara.

Izuzetno od stava 4. ovog člana, sistem naplate ne primenjuje se kod:

1) prometa dobara iz člana 4. stav 3. tač. 7) i 7a) ovog zakona;

2) prenosa celokupne ili dela imovine, osim prenosa iz člana 6. stav 1. tačka 1) ovog zakona;

3) prometa dobara i usluga za koji je obveznik PDV poreski dužnik iz člana 10. stav 1. tačka 3) i st. 2. i 3. ovog zakona;

4) prometa dobara i usluga u skladu sa čl. 35. i 36. ovog zakona;

5) prometa dobara i usluga koji se vrši povezanim licima u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica.

Ako obveznik PDV ne naplati potraživanje za promet dobara i usluga u roku od šest meseci od dana kada je izvršio promet, dužan je da poresku obavezu po osnovu tog prometa plati za poreski period u kojem je istekao rok od šest meseci.

Sistem naplate prestaje prvog dana poreskog perioda koji sledi poreskom periodu u kojem:

1) je obveznik PDV dostavio izjavu nadležnom poreskom organu o prestanku sistema naplate;

2) su nastale okolnosti zbog kojih se obvezniku PDV ne bi odobrio sistem naplate od strane nadležnog poreskog organa pri podnošenju zahteva za odobravanje ovog sistema.

Nadležni poreski organ izdaje potvrdu o prestanku sistema naplate iz stava 7. ovog člana.

Izuzetno od stava 7. ovog člana, sistem naplate prestaje i u slučaju podnošenja zahteva za brisanje iz evidencije za PDV danom prestanka PDV aktivnosti.

Kod prestanka sistema naplate, obveznik PDV je dužan da za poslednji poreski period, odnosno period u kojem je prestao sa PDV aktivnošću, a u kojem je primenjivao sistem naplate, plati i poresku obavezu za promet dobara i usluga za koji nije naplatio potraživanje i ima pravo da PDV obračunat od strane prethodnog učesnika u prometu kojem nije platio obavezu za promet dobara i usluga odbije kao prethodni porez u skladu sa ovim zakonom.

Ministar bliže uređuje šta se smatra naplatom potraživanja iz stava 1. ovog člana.

IX OBAVEZE PORESKIH OBVEZNIKA KOD PROMETA DOBARA I USLUGA

Član 37

Obveznik je dužan da:

- 1) podnese evidencionu prijavu;
- 2) izdaje račune o izvršenom prometu dobara i usluga;
- 3) vodi evidenciju i sačinjava preglede obračuna PDV u skladu sa ovim zakonom;
- 4) obračunava i plaća PDV i podnosi poreske prijave;
- 5) dostavlja obaveštenja poreskom organu u skladu sa ovim zakonom.

Evidentiranje i brisanje iz evidencije obveznika PDV

Član 38

Obveznik koji je u prethodnih 12 meseci ostvario ukupan promet veći od 8.000.000 dinara dužan je da, najkasnije do isteka prvog roka za predaju periodične poreske prijave, podnese evidencionu prijavu nadležnom poreskom organu.

Evidencionu prijavu podnosi i mali obveznik, odnosno poljoprivrednik koji se opredelio za obavezu plaćanja PDV, u roku iz stava 1. ovog člana.

Nadležni poreski organ obvezniku izdaje potvrdu o izvršenom evidentiranju za PDV.

Obveznik je dužan da navede poreski identifikacioni broj (u daljem tekstu: PIB) u svim dokumentima u skladu sa ovim zakonom.

Član 38a

Na zahtev obveznika koji u prethodnih 12 meseci nije ostvario ukupan promet veći od 8.000.000 dinara, uključujući i obveznika iz člana 33. stav 5. i člana 34. stav 8. ovog zakona, za prestanak obaveze plaćanja PDV, nadležni poreski organ sprovodi postupak i izdaje potvrdu o brisanju iz evidencije za PDV.

Pre brisanja iz registra privrednih subjekata, odnosno drugog registra u skladu sa zakonom (u daljem tekstu: registar) kod organa nadležnog za vođenje registra, obveznik PDV koji prestaje da obavlja delatnost dužan je da, najkasnije u roku od 15 dana pre podnošenja zahteva za brisanje iz registra, nadležnom poreskom organu podnese zahtev za brisanje iz evidencije obveznika za PDV.

Zahtev za brisanje iz evidencije za PDV iz st. 1. i 2. ovog člana obavezno sadrži podatak o datumu prestanka obavljanja PDV aktivnosti.

Nadležni poreski organ sprovodi postupak i izdaje potvrdu o brisanju iz evidencije za PDV.

Organ nadležan za vođenje registra ne može izvršiti brisanje obveznika iz registra bez potvrde iz stava 4. ovog člana.

Potvrda iz člana 38. stav 3. i stava 4. ovog člana sadrži sledeće podatke:

- 1) naziv, odnosno ime i prezime i adresu obveznika;
- 2) datum izdavanja potvrde o izvršenom evidentiranju za PDV, odnosno brisanju iz evidencije za PDV;
- 3) PIB;
- 4) datum otpočinjanja PDV aktivnosti i evidentiranja za PDV, odnosno datum brisanja iz evidencije za PDV.

Nadležni poreski organ vodi evidenciju o svim obveznicima PDV kojima su izdate potvrde iz stava 5. ovog člana.

Član 39

(Brisan)

Član 40

Obveznik koji je podneo zahtev za brisanje iz evidencije za PDV dužan je da na dan prestanka PDV aktivnosti:

- 1) izvrši popis dobara, uključujući opremu, objekte za vršenje delatnosti i ulaganja u objekte, kao i datih avansa, po osnovu kojih je imao pravo na odbitak prethodnog poreza u skladu sa ovim zakonom i da o tome sačini popisnu listu;

2) izvrši ispravku odbitka prethodnog poreza za opremu, objekte i ulaganja u objekte u skladu sa ovim zakonom;

3) utvrdi iznos prethodnog poreza za dobra, osim dobara iz tačke 2) ovog stava, i date avanse.

Iznos ispravljenog odbitka prethodnog poreza i iznos prethodnog poreza iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana obveznik iskazuje kao dugovani u poreskoj prijavi u skladu sa ovim zakonom.

Popisnu listu iz stava 1. tačka 1) ovog člana obveznik podnosi uz poresku prijavu iz stava 2. ovog člana.

Član 41

Ministar propisuje obrazac evidencione prijave i postupak evidentiranja i brisanja iz evidencije obveznika za PDV, kao i sadržinu popisne liste iz člana 40. stav 3. ovog zakona.

Izdavanje računa

Član 42

Obveznik je dužan da izda račun za svaki promet dobara i usluga.

U slučaju pružanja vremenski ograničenih ili neograničenih usluga čije je trajanje duže od godinu dana, obavezno se izdaje periodični račun, s tim što period za koji se izdaje taj račun ne može biti duži od godinu dana.

Obaveza izdavanja računa iz st. 1. i 2. ovog člana postoji i ako obveznik naplati naknadu ili deo naknade pre nego što je izvršen promet dobara i usluga (avansno plaćanje), s tim što se u konačnom računu odbijaju avansna plaćanja u kojima je sadržan PDV.

Račun naročito sadrži sledeće podatke:

- 1) naziv, adresu i PIB obveznika - izdavaoca računa;
- 2) mesto i datum izdavanja i redni broj računa;
- 3) naziv, adresu i PIB obveznika - primaoca računa;
- 4) vrstu i količinu isporučenih dobara ili vrstu i obim usluga;
- 5) datum prometa dobara i usluga i visinu avansnih plaćanja;
- 6) iznos osnovice;
- 7) poresku stopu koja se primenjuje;

- 8) iznos PDV koji je obračunat na osnovicu;
- 9) napomenu o odredbi ovog zakona na osnovu koje nije obračunat PDV;
- 10) napomenu da se za promet dobara i usluga primenjuje sistem naplate.

Račun se izdaje u najmanje dva primerka, od kojih jedan zadržava izdavalac računa, a ostali se daju primaocu dobara i usluga.

Obveznik PDV ne izdaje račun za promet dobara i usluga za koji je rešenjem utvrđena obaveza plaćanja PDV od strane poreskog organa.

Član 43

Račun iz člana 42. stav 1. ovog zakona je i dokument o obračunu koji izdaje obveznik kao primalac dobara i usluga, kojim se obračunava naknada za promet dobara i usluga, ako:

- 1) obveznik - primalac dobara i usluga ima pravo da iskaže PDV u računu;
- 2) između obveznika koji izdaje i obveznika koji prima dokument o obračunu postoji saglasnost da obračun prometa dobara i usluga izvrši primalac dobara i usluga;
- 3) je dokument o obračunu dostavljen obvezniku koji je isporučio dobra ili uslugu;
- 4) se obveznik koji je isporučio dobra i usluge pismeno saglasio sa iskazanim PDV, osim u slučaju kada taj obveznik nije poreski dužnik za isporučena dobra i pružene usluge u skladu sa ovim zakonom.

Član 44

Ako obveznik u računu za isporučena dobra i usluge iskaže veći PDV od onog koji u skladu sa ovim zakonom duguje, dužan je da tako iskazan PDV plati, dok u novom računu ne ispravi iznos PDV.

Ispravka PDV iz stava 1. ovog člana vrši se u poreskom periodu u kojem je izdat račun sa ispravljenim iznosom PDV.

Lice koje iskaže PDV u računu, a nije obveznik PDV ili nije izvršilo promet dobara ili usluga, duguje iskazani PDV.

Član 45

Ministar bliže uređuje u kojim slučajevima nema obaveze izdavanja računa ili mogu da se izostave pojedini podaci u računu, odnosno da se predvide dodatna pojednostavljenja u vezi sa izdavanjem računa.

Obaveza vođenja evidencije

Član 46

Obveznik je dužan da, radi pravilnog obračunavanja i plaćanja PDV, vodi evidenciju koja obezbeđuje vršenje kontrole, kao i da za svaki poreski period sačini pregled obračuna PDV.

Ministar bliže uređuje oblik, sadržinu i način vođenja evidencije, kao i oblik i sadržinu pregleda obračuna PDV.

Član 47

Obveznik je dužan da čuva evidenciju iz člana 46. ovog zakona i dokumentaciju na osnovu koje vodi ovu evidenciju do isteka roka zastarelosti za utvrđivanje i naplatu PDV, odnosno najmanje deset godina po isteku kalendarske godine od momenta prve upotrebe objekata i završetka ulaganja u objekte iz člana 32. ovog zakona.

Poreski period, podnošenje poreske prijave, obračun i plaćanje PDV

Član 48

Poreski period za koji se obračunava PDV, predaje poreska prijava i plaća PDV je kalendarski mesec za obveznika koji je u prethodnih 12 meseci ostvario ukupan promet veći od 50.000.000 dinara, kao i za obveznika iz člana 36a ovog zakona.

Poreski period za koji se obračunava PDV, predaje poreska prijava i plaća PDV je kalendarsko tromesečje za obveznika koji je u prethodnih 12 meseci ostvario ukupan promet manji od 50.000.000 dinara, osim za obveznika iz člana 36a ovog zakona.

Za obveznika iz stava 1. ovog člana koji ostvari ukupan promet u prethodnih 12 meseci manji od 50.000.000 dinara, poreski period je kalendarsko tromesečje počev od meseca po isteku kalendarskog tromesečja.

Za obveznika iz stava 2. ovog člana koji u kalendarskom tromesečju ostvari ukupan promet u prethodnih 12 meseci veći od 50.000.000 dinara, poreski period je kalendarski mesec počev od meseca po isteku kalendarskog tromesečja.

Obveznik iz stava 2. ovog člana, može da podnese nadležnom poreskom organu zahtev za promenu poreskog perioda u kalendarski mesec, najkasnije do 15. januara tekuće kalendarske godine.

Odobreni poreski period iz stava 5. ovog člana traje najmanje 12 meseci.

Za obveznike koji prvi put započnu PDV aktivnost u tekućoj kalendarskoj godini, nezavisno od dana registracije za obavljanje delatnosti kada je reč o obvezniku koji se registruje za obavljanje delatnosti, za tekuću i narednu kalendarsku godinu poreski period je kalendarski mesec.

Za poreskog dužnika koji nije obveznik PDV, poreski period je kalendarski mesec.

Član 49

Obveznik je dužan da obračunava PDV za odgovarajući poreski period na osnovu prometa dobara i usluga u tom periodu, ako je za njih, u skladu sa ovim zakonom nastala poreska obaveza, a obveznik je istovremeno i poreski dužnik.

Pri obračunu PDV uzimaju se u obzir i ispravke iz člana 21. i člana 44. stav 1. ovog zakona.

PDV obračunat u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana umanjuje se za iznos prethodnog poreza u skladu sa čl. 28, 30, 34. i 36a ovog zakona.

Kod obračuna iznosa prethodnog poreza iz stava 3. ovog člana uzimaju se u obzir i ispravke iz čl. 31, 31a, 32, 32a, 32b i 40. ovog zakona.

PDV kod uvoza odbija se od PDV u poreskom periodu u kojem je plaćen.

Poreski dužnik koji nije obveznik PDV dužan je da za promet dobara i usluga obračuna PDV za poreski period u kojem je nastala poreska obaveza u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, u slučaju prevoza putnika autobusima, koji vrše strani obveznici ako se prelazi državna granica, nadležni carinski organ obračunava PDV za svaki prevoz (u daljem tekstu: pojedinačno oporezivanje prevoza), pod uslovom uzajamnosti.

Član 50

Obveznik podnosi poresku prijavu nadležnom poreskom organu na propisanom obrascu, u roku od 15 dana po isteku poreskog perioda.

Obveznik podnosi poresku prijavu nezavisno od toga da li u poreskom periodu ima obavezu plaćanja PDV.

Poresku prijavu dužni su da podnesu i poreski dužnici koji nisu obveznici PDV u roku od deset dana po isteku poreskog perioda u kojem je nastala poreska obaveza.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, obveznik PDV koji se briše iz evidencije za PDV podnosi poresku prijavu nadležnom poreskom organu na dan podnošenja zahteva za brisanje.

Poreska prijava iz stava 4. ovog člana podnosi se za period od dana početka poreskog perioda u kojem je podnet zahtev za brisanje do dana prestanka obavljanja PDV aktivnosti.

Član 50a

Uz poresku prijavu obveznik je dužan da podnese i pregled obračuna PDV.

Ako obveznik uz poresku prijavu ne podnese i pregled obračuna PDV smatra se da poreska prijava nije podneta.

Član 51

Obveznik je dužan da za svaki poreski period plati PDV koji je jednak pozitivnoj razlici između ukupnog iznosa poreske obaveze i iznosa prethodnog poreza, u roku za podnošenje poreske prijave.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, PDV se plaća:

- 1) u roku od 15 dana od dana podnošenja poreske prijave za obveznika PDV iz člana 38a stav 1. ovog zakona;
- 2) do dana podnošenja zahteva za brisanje iz registra za obveznika iz člana 38a stav 2. ovog zakona.

Poreski dužnici koji nisu obveznici PDV dužni su da plate PDV u roku za podnošenje poreske prijave.

Član 51a

Obveznik je dužan da pismeno obavesti nadležni poreski organ o izmenama podataka iz evidencione prijave koji su od značaja za obračunavanje i plaćanje PDV, najkasnije u roku od pet dana od dana nastanka izmene.

Obveznik je dužan da uz poresku prijavu za poslednji poreski period kalendarske godine, odnosno poslednji poreski period dostavi nadležnom poreskom organu obaveštenje o:

- 1) licu koje nije evidentirano za obavezu plaćanja PDV u skladu sa ovim zakonom, a koje mu je od 1. januara do isteka poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine, odnosno poslednjeg poreskog perioda u Republici izvršilo promet sekundarnih sirovina i usluga koje su neposredno povezane sa tim dobrima, kao i iznosu tog prometa;
- 2) poljoprivredniku koji nije evidentiran za obavezu plaćanja PDV u skladu sa ovim zakonom, a koji mu je od 1. januara do isteka poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine, odnosno poslednjeg poreskog perioda izvršio promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga, kao i iznosu tog prometa.

Obaveštenje iz stava 2. ovog člana sadrži najmanje podatke o nazivu, odnosno imenu i prezimenu, kao i adresi i PIB-u lica iz stava 2. tačka 1), odnosno poljoprivrednika iz stava 2. tačka 2) ovog člana, kao i o iznosu izvršenog prometa, bez pripadajućih obaveza.

X POVRAĆAJ, REFAKCIJA I REFUNDACIJA POREZA

Povraćaj poreza

Član 52

Ako je iznos prethodnog poreza veći od iznosa poreske obaveze, obveznik ima pravo na povraćaj razlike.

Ako se obveznik ne opredeli za povraćaj iz stava 1. ovog člana, razlika se priznaje kao poreski kredit.

Poreski obveznik može da traži povraćaj neiskorišćenog iznosa poreskog kredita iz stava 2. ovog člana podnošenjem zahteva, najranije istekom roka za podnošenje poreske prijave za tekući poreski period.

Povraćaj iz st. 1. i 3. ovog člana vrši se najkasnije u roku od 45 dana, odnosno u roku od 15 dana za obveznike koji pretežno vrše promet dobara u inostranstvo, po isteku roka za predaju poreske prijave ako je poreska prijava blagovremeno podneta, u roku od 45 dana, odnosno u roku od 15 dana za obveznike koji pretežno vrše promet dobara u inostranstvo od dana podnošenja poreske prijave koja nije blagovremeno podneta, odnosno od dana podnošenja zahteva iz stava 3. ovog člana.

Vlada Republike Srbije propisuje kriterijume na osnovu kojih se utvrđuje šta se, u smislu ovog zakona, smatra pretežnim prometom dobara u inostranstvo.

Ministar bliže uređuje postupak ostvarivanja prava na povraćaj PDV, kao i postupak i uslove za povraćaj PDV umesto poreskog kredita.

Refakcija PDV stranom obvezniku

Član 53

Refakcija PDV izvršiće se stranom obvezniku, na njegov zahtev, za promet pokretnih dobara i pružene usluge u Republici, pod uslovima da:

- 1) je PDV za promet dobara i usluga iskazan u računu, u skladu sa ovim zakonom, i da je račun plaćen;
- 2) je iznos PDV za koji podnosi zahtev za refakciju PDV veći od 200 EUR u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije;
- 3) su ispunjeni uslovi pod kojima bi obveznik PDV mogao ostvariti pravo na odbitak prethodnog poreza za ta dobra i usluge u skladu sa ovim zakonom;
- 4) ne vrši promet dobara i usluga u Republici, odnosno da pruža samo usluge prevoza dobara koje su u skladu sa članom 24. stav 1. tač. 1), 5) i 8) ovog zakona oslobođene poreza ili vrši samo prevoz putnika koji u skladu sa članom 49. stav 7. ovog zakona podleže pojedinačnom oporezivanju prevoza.

Refakcija PDV u slučajevima iz stava 1. ovog člana vrši se pod uslovom uzajamnosti.

Humanitarne organizacije

Član 54

Pravo na refakciju PDV, na osnovu podnetog zahteva, imaju organizacije registrovane za humanitarnu delatnost, za dobra koja im se isporučuju u Republici, pod uslovom da:

- 1) je promet dobara oporeziv;
- 2) je PDV za isporučena dobra iskazan u računu, u skladu sa članom 42. ovog zakona, kao i da je račun plaćen;
- 3) su nabavljena dobra otpremljena u inostranstvo, gde se koriste u humanitarne, dobrotvorne ili obrazovne svrhe.

Tradicionalne crkve i verske zajednice

Član 55

Pravo na refakciju PDV, na osnovu podnetog zahteva, imaju tradicionalne crkve i verske zajednice - Srpska pravoslavna crkva, Islamska zajednica, Katolička crkva, Slovačka Evangelička crkva a.v, Jevrejska zajednica, Reformatorska hrišćanska crkva i Evangelistička hrišćanska crkva a.v. (u daljem tekstu: tradicionalne crkve i verske zajednice), za dobra koja im se isporučuju u Republici ili koja uvoze, kao i za usluge koje im se pružaju, a koji su neposredno povezani sa verskom delatnošću, pod uslovom da je:

- 1) promet dobara i usluga, odnosno uvoz dobara oporeziv;
- 2) PDV za isporučena dobra, odnosno pružene usluge iskazan u računu, u skladu sa članom 42. ovog zakona, kao i da je račun plaćen od strane lica koje ima pravo na refakciju PDV u skladu sa ovim članom , odnosno da je PDV koji se duguje po osnovu uvoza dobara prethodno plaćen.

Refakcija PDV diplomatskim i konzularnim predstavništvima i međunarodnim organizacijama

Član 55a

Ako se diplomatsko, odnosno konzularno predstavništvo ili međunarodna organizacija, odnosno lice iz člana 24. stav 1. tačka 16) ovog zakona ne opredeli da izvrši nabavku ili uvoz dobara, odnosno primi usluge, namenjene njihovim službenim, odnosno ličnim potrebama, uz poresko oslobođenje, ima pravo na refakciju PDV.

Pravo na refakciju PDV, na osnovu podnetog zahteva, a pod uslovima koji su ovim zakonom propisani za ostvarivanje poreskog oslobođenja, lica iz stava 1. ovog člana mogu da ostvare ako:

- 1) su isporuke ili uvoz dobara, odnosno pružene usluge oporezive PDV;

2) je PDV za promet dobara i usluga iskazan u računu, u skladu sa ovim zakonom, i ako je račun plaćen, odnosno ako je PDV koji se duguje po osnovu uvoza dobara plaćen;

3) je ukupna vrednost dobara ili usluga, iskazana u računu, odnosno vrednost dobara iskazana u carinskom dokumentu, veća od 50 EUR, bez PDV, osim za nabavku goriva za motorna vozila.

Refakcija PDV stranom državljaninu

Član 56

Na zahtev stranog državljanina koji nije obveznik i nema prebivalište u Republici izvršiće se refakcija PDV pod uslovima iz člana 24. stav 1. tačka 4) ovog zakona.

Refundacija PDV kupcu prvog stana

Član 56a

Pravo na refundaciju PDV za kupovinu prvog stana, na osnovu podnetog zahteva, ima fizičko lice - punoletni državljanin Republike, sa prebivalištem na teritoriji Republike, koji kupuje prvi stan (u daljem tekstu: kupac prvog stana).

Kupac prvog stana može da ostvari refundaciju PDV iz stava 1. ovog člana, pod sledećim uslovima:

1) da od 1. jula 2006. godine do dana overe ugovora o kupoprodaji na osnovu kojeg stiće prvi stan nije imao u svojini, odnosno susvojini stan na teritoriji Republike;

2) da je ugovorena cena stana sa PDV u potpunosti isplaćena prodavcu uplatom na tekući račun prodavca.

Izuzetno od stava 2. tačka 2) ovog člana, kod kupovine stana pod neprofitnim uslovima od jedinice lokalne samouprave ili neprofitne stambene organizacije osnovane od strane jedinice lokalne samouprave za realizaciju aktivnosti uređenih propisima iz oblasti socijalnog stanovanja, refundacija PDV iz stava 1. ovog člana može da se ostvari pod uslovom da je na ime ugovorene cene stana sa PDV isplaćen iznos koji nije manji od iznosa PDV obračunatog za prvi prenos prava raspolaganja na stanu, na tekući račun prodavca.

Pravo na refundaciju PDV iz stava 1. ovog člana može se ostvariti za stan čija površina za kupca prvog stana iznosi do 40 m², a za članove njegovog porodičnog domaćinstva do 15 m² po svakom članu koji nije imao u svojini, odnosno susvojini stan na teritoriji Republike u periodu iz stava 2. tačka 1) ovog člana, a za vlasnički udeo na stanu do površine srazmerne vlasničkom udelu u odnosu na površinu do 40 m², odnosno do 15 m².

Ako kupac prvog stana kupuje stan površine koja je veća od površine za koju u skladu sa stavom 4. ovog člana ima pravo na refundaciju PDV, pravo na refundaciju PDV može da ostvari do iznosa koji odgovara površini stana iz stava 4. ovog člana.

Porodičnim domaćinstvom kupca prvog stana, u smislu stava 4. ovog člana, smatra se zajednica života, privređivanja i trošenja prihoda kupca prvog stana, njegovog supružnika, kupčeve dece, kupčevih usvojenika, dece njegovog supružnika, usvojenika njegovog supružnika, kupčevih roditelja, njegovih usvojitelja, roditelja njegovog supružnika, usvojitelja kupčevog supružnika, sa istim prebivalištem kao kupac prvog stana.

Pravo na refundaciju PDV iz stava 1. ovog člana nema:

- 1) kupac stana koji je ostvario refundaciju PDV po osnovu kupovine prvog stana;
- 2) član porodičnog domaćinstva kupca prvog stana za kojeg je kupac prvog stana ostvario refundaciju PDV, u slučaju kada taj član porodičnog domaćinstva kupuje stan;
- 3) kupac stana koji je stekao prvi stan bez obaveze prodavca da za promet tog stana plati porez na prenos apsolutnih prava po osnovu kupovine prvog stana u skladu sa zakonom kojim se uređuju porezi na imovinu;
- 4) član porodičnog domaćinstva kupca stana koji je stekao prvi stan bez obaveze prodavca da za promet tog stana plati porez na prenos apsolutnih prava po osnovu kupovine prvog stana u skladu sa zakonom kojim se uređuju porezi na imovinu, a za koga je ostvareno to poresko oslobođenje.

Nadležni poreski organ, po sprovedenom postupku, kontrole ispunjenosti uslova za ostvarivanje prava na refundaciju PDV koji moraju da budu ispunjeni na dan overe ugovora o kupoprodaji stana, osim uslova iz stava 2. tačka 2), odnosno stava 3. ovog člana koji mora da bude ispunjen na dan podnošenja zahteva za refundaciju PDV, donosi rešenje o refundaciji PDV kupcu prvog stana.

Nadležni poreski organ vodi evidenciju o kupcima prvog stana i članovima porodičnih domaćinstava kupaca prvog stana za koje su kupci prvog stana ostvarili refundaciju PDV, kao i o iznosu ostvarene refundacije PDV.

Refundacija PDV za kupovinu hrane i opreme za bebe

Član 56b

Pravo na refundaciju PDV za kupovinu hrane i opreme za bebe, na osnovu podnetog zahteva, ima roditelj, odnosno staratelj bebe - punoletni državljanin Republike, sa prebivalištem na teritoriji Republike, koji kupuje hranu i opremu za bebe (u daljem tekstu: kupac hrane i opreme za bebe).

Kupac hrane i opreme za bebe može da ostvari refundaciju PDV iz stava 1. ovog člana, pod uslovima da:

- 1) je ukupan neto prihod roditelja, odnosno staratelja bebe u godini koja prethodi godini u kojoj se podnosi zahtev iz stava 1. ovog člana ostvaren u iznosu manjem od 997.799,04 dinara i da je ukupna imovina roditelja, odnosno staratelja bebe na koju se

plaća porez na imovinu u skladu sa propisima kojima se uređuju porezi na imovinu manja od 24.321.351,60 dinara;

2) poseduje fiskalni isečak izdat od strane prodavca u skladu sa propisima kojima se uređuju fiskalne kase.

Pravo na refundaciju PDV iz stava 1. ovog člana može se ostvariti do iznosa od 72.756,18 dinara za bebu starosti do dve godine, i to u prvoj godini starosti do 41.574,96 dinara, a u drugoj do 31.181,22 dinara.

Dinarski iznosi iz stava 2. tačka 1) i stava 3. ovog člana usklađuju se godišnjim indeksom potrošačkih cena u kalendarskoj godini koja prethodi godini u kojoj se usklađivanje vrši, prema podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Prilikom usklađivanja dinarskih iznosa u skladu sa stavom 4. ovog člana osnovice za usklađivanje su poslednji objavljeni usklađeni iznosi.

Ovlašćuje se Vlada Republike Srbije da objavi usklađene iznose iz stava 4. ovog člana.

Hranom i opremom za bebe iz stava 1. ovog člana smatraju se:

- 1) mleko za odojčad;
- 2) kašice;
- 3) krevetac;
- 4) kolica;
- 5) stolica za hranjenje;
- 6) stolica za kola;
- 7) pelene.

Nadležni poreski organ, po sprovedenom postupku kontrole ispunjenosti uslova za ostvarivanje prava na refundaciju PDV, koji moraju da budu ispunjeni na dan podnošenja zahteva za refundaciju PDV, donosi rešenje o refundaciji PDV kupcu hrane i opreme za bebe.

Nadležni poreski organ vodi evidenciju o refundaciji PDV za kupovinu hrane i opreme za bebe, kao i o iznosu ostvarene refundacije PDV.

Član 57

Način i postupak refakcije i refundacije poreza iz čl. 53 - 56b ovog zakona, kao i šta se smatra dobrima i uslugama neposredno povezanim sa verskom delatnošću u smislu člana 55. ovog zakona bliže uređuje ministar.

XI POSEBNI PROPISI ZA UVOZ DOBARA

Član 58

Na PDV pri uvozu dobara primenjuju se carinski propisi, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 59

Za obračun i naplatu PDV pri uvozu dobara nadležan je carinski organ koji sprovodi carinski postupak, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Čl. 60 i 60a*

(Prestalo da važi)

XIII PRELAZNI REŽIM

Član 61

Vlada Republike Srbije urediće izvršavanje ovog zakona na teritoriji Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija za vreme važenja Rezolucije Saveta bezbednosti OUN broj 1244.

XIV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 62

Odredbe ovog zakona primenjuju se na sav promet dobara i usluga i uvoz dobara, koji se vrše od 1. januara 2005. godine.

Ako je obveznik za izdate račune ili primljene avanse zaključno sa 31. decembrom 2004. godine, platio porez na promet, a promet dobara, odnosno usluga je nastao od 1. januara 2005. godine, može da umanju poresku obavezu po osnovu poreza na dodatu vrednost za isporučena dobra i usluge u poreskom periodu, za iznos plaćenog poreza na promet.

Ako se dobra ili usluge isporučuju u delovima u smislu člana 14. stav 4. i člana 15. stav 3. ovog zakona, odredbe ovog zakona primenjuju se na onaj deo prometa dobara i usluga izvršen od 1. januara 2005. godine, a odredbe zakona kojim se uređuje porez na promet na deo koji je izvršen zaključno sa 31. decembrom 2004. godine.

Poreski obveznik je dužan da sačini spisak izdatih računa i primljenih avansa iz stava 2. ovog člana i spisak dostavi nadležnom poreskom organu najkasnije do 15. januara 2005. godine.

Član 63

Lice koje je u 12 meseci koji prethode danu podnošenja evidencione prijave iz člana 37. tačka 1) ovog zakona ostvarilo ili procenjuje da će u narednih 12 meseci ostvariti ukupan promet proizvoda i usluga veći od 2.000.000 dinara, obavezno je da nadležnom poreskom organu podnese evidencionu prijavu za PDV najkasnije do 30. septembra 2004. godine.

Lice koje je u 12 meseci koji prethode danu podnošenja evidencione prijave iz stava 1. ovog člana ostvarilo ili procenjuje da će u narednih 12 meseci ostvariti ukupan promet proizvoda i usluga veći od 1.000.000 dinara, može nadležnom poreskom organu da podnese evidencionu prijavu najkasnije do 30. septembra 2004. godine.

Član 64

Lica koja su obveznici PDV u skladu sa ovim zakonom, dužna su da na dan 31. decembra 2004. godine izvrše popis zatečenih zaliha duvanskih prerađevina, alkoholnih pića, kafe, motornog benzina, dizel goriva i lož-ulja, namenjenih daljem prometu i utvrde iznos poreza na promet proizvoda sadržanog u tim zalihama koji je obračunat pri nabavci, a koji je plaćen preko kupovne cene ili pri uvozu.

Utvrđeni iznos poreza iz stava 1. ovog člana, obveznik može da koristi kao prethodni porez, u skladu sa odredbama ovog zakona, ako te proizvode koristi za vršenje prometa dobara i usluga, a ima pravo na odbitak prethodnog poreza.

Odbitak prethodnog poreza iz stava 2. ovog člana može se ostvariti u iznosu koji odgovara srazmerno izvršenom prometu dobara i usluga u narednim poreskim periodima.

Obveznik nema pravo na povraćaj utvrđenog iznosa poreza na promet iz stava 1. ovog člana.

Popisne liste iz stava 1. ovog člana, kao i spisak dobavljača, odnosno uvoznih carinskih deklaracija za proizvode iz stava 1. ovog člana, obveznik je dužan da dostavi nadležnom poreskom organu najkasnije do 15. januara 2005. godine.

Ministar bliže uređuje način ostvarivanja prava na odbitak poreza na promet kao prethodnog poreza.

Član 65

Lica koja su obveznici PDV u skladu sa ovim zakonom dužna su da na dan 31. decembra 2004. godine izvrše popis novoizgrađenih građevinskih objekata i građevinskih objekata čija je izgradnja u toku.

Novoizgrađeni građevinski objekti koji do 31. decembra 2004. godine nisu isporučeni ili nisu plaćeni, oporezuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuju porezi na imovinu.

Za građevinski objekat čija je izgradnja u toku, a koji se isporučuje od 1. januara 2005. godine, utvrđuje se vrednost na dan 31. decembra 2004. godine i oporezuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju porezi na imovinu.

Vrednost objekta iz stava 3. ovog člana nastala od 1. januara 2005. godine, oporezuje se u skladu sa ovim zakonom.

Popisne liste iz stava 1. ovog člana obveznik je dužan da dostavi nadležnom poreskom organu najkasnije do 15. januara 2005. godine.

Član 66

Na obaveze obračunavanja i plaćanja poreza na promet proizvoda i usluga nastale do 31. decembra 2004. godine primenjuje se Zakon o porezu na promet ("Službeni glasnik RS", br. 22/2001, 73/2001, 80/2002 i 70/2003).

Član 67

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o porezu na dodatu vrednost ("Službeni list SRJ", br. 74/99, 4/2000, 9/2000, 69/2000 i 70/2001).

1. januara 2005. godine prestaje da važi Zakon o porezu na promet ("Službeni glasnik RS", br. 22/2001, 73/2001, 80/2002 i 70/2003) i propisi doneti na osnovu tog zakona, s tim što će se Uredba o načinu evidentiranja prometa preko registar kasa sa fiskalnom memorijom i o dinamici uvođenja tih kasa ("Službeni glasnik RS", br. 5/2003, 39/2003, 72/2003, 2/2004 i 31/2004) i propisi doneti na osnovu te uredbe primenjivati do početka primene zakona kojim će se urediti uvođenje i evidentiranje prometa preko fiskalnih kasa.

Član 68

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjivaće se od 1. januara 2005. godine, osim odredaba člana 37 tačka 1), člana 63 i odredaba ovog zakona koje sadrže ovlašćenja za donošenje podzakonskih akata, koje će se primenjivati od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost

("Sl. glasnik RS", br. 61/2005)

Član 30[s1]

Lica koja obavljaju promet dobara i usluga iz člana 25. stav 2. tačka 7) Zakona o porezu na dodatu vrednost ("Službeni glasnik RS", br. 84/04 i 86/04) za koja je ministarstvo nadležno za poslove zdravlja platilo PDV, za dobra koja su predmet ugovora o donaciji i humanitarnoj pomoći, imaju pravo na refundaciju PDV plaćenog pri nabavci dobara u Republici, odnosno pri uvozu, od 1. januara 2005. godine do stupanja na snagu ovog zakona.

Pravo na refundaciju PDV plaćenog pri nabavci dobara i usluga u Republici, odnosno pri uvozu dobara, u rokovima iz stava 1. ovog člana, imaju i tradicionalne crkve i verske zajednice za dobra i usluge koji su neposredno povezani sa verskom delatnošću.

Ministar nadležan za poslove finansija bliže određuje postupak ostvarivanja prava na refundaciju PDV, kao i šta se smatra dobrima i uslugama neposredno povezanim sa verskom delatnošću, u smislu ovog člana.

Član 31[s1]

Odredbe člana 14. ovog zakona u delu koji se odnosi na podelu prethodnog poreza i način utvrđivanja srazmernog poreskog odbitka primenjuje se od 1. oktobra 2005. godine, a u delu koji se odnosi na ispravku srazmernog poreskog odbitka od 1. januara 2006. godine.

Član 32[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost

("Sl. glasnik RS", br. 61/2007)

Član 25[s2]

Obveznik koji je u 2007. godini ostvario ukupan promet dobara i usluga, osim prometa opreme i objekata za vršenje delatnosti (u daljem tekstu: ukupan promet), manji od 2.000.000 dinara, za promet dobara i usluga koji vrši od 1. januara 2008. godine ne obračunava i ne plaća PDV.

Član 26[s2]

Obveznik koji je u 2007. godini ostvario ukupan promet veći od 2.000.000 dinara, a manji od 4.000.000 dinara, može da se opredeli za obavezu obračunavanja i plaćanja PDV ako nadležnom poreskom organu dostavi pismeno obaveštenje u roku za podnošenje poreske prijave za poslednji poreski period 2007. godine.

Pismeno obaveštenje iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o:

- 1) nazivu, adresi i PIB - u obveznika;
- 2) mestu i datumu obaveštenja;
- 3) iznosu ostvarenog prometa u 2007. godini.

Obveznik iz stava 1. ovog člana koji nije dostavio pismeno obaveštenje nadležnom poreskom organu u roku iz stava 1. ovog člana, za promet dobara i usluga koji vrši od 1. januara 2008. godine ne obračunava i ne plaća PDV.

Član 27[s2]

Obveznik iz člana 25. i člana 26. stav 3. ovog zakona dužan je da sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine izvrši popis dobara pri čijoj je nabavci ostvario pravo na odbitak prethodnog poreza, i to:

- 1) zaliha dobara nabavljenih od 1. januara 2005. godine;
- 2) opreme i objekata za vršenje delatnosti za koje na dan 1. januara 2008. godine postoji obaveza ispravke odbitka prethodnog poreza;
- 3) dobara, osim dobara iz tač. 1) i 2) ovog stava, nabavljenih od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Obveznik iz stava 1. ovog člana dužan je da utvrdi iznos ostvarenog odbitka prethodnog poreza za dobra iz stava 1. tač. 1) i 3) ovog člana, da izvrši ispravku odbitka prethodnog poreza za dobra iz stava 1. tačka 2) ovog člana i da za ta dobra utvrdi iznos ispravljenog odbitka prethodnog poreza u skladu sa zakonom.

Popisne liste iz stava 1. ovog člana obveznik je dužan da dostavi nadležnom poreskom organu najkasnije do 20. januara 2008. godine.

Utvrđeni iznos ostvarenog odbitka prethodnog poreza i iznos ispravljenog odbitka prethodnog poreza iz stava 2. ovog člana, obveznik je dužan da plati do 20. februara 2008. godine.

Ministar nadležan za poslove finansija će urediti sadržinu popisnih listi iz stava 1. ovog člana, kao i način utvrđivanja iznosa ostvarenog odbitka prethodnog poreza iz stava 2. ovog člana.

Član 28[s2]

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj obveznik - pravno lice, ako:

- 1) ne utvrdi iznos ostvarenog i iznos ispravljenog odbitka prethodnog poreza (član 27. stav 2. ovog zakona);
- 2) ne dostavi popisne liste u propisanom roku (član 27. stav 3. ovog zakona);
- 3) ne plati utvrđeni iznos ostvarenog i iznos ispravljenog odbitka prethodnog poreza u propisanom roku (član 27. stav 4. ovog zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, kazniće se obveznik - preduzetnik novčanom kaznom od 12.500 do 500.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, kazniće se obveznik - fizičko lice novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara.

Član 29[s2]

Pravo na refundaciju PDV iz člana 22. ovog zakona može se ostvariti samo na osnovu ugovora o kupoprodaji stana overenog posle stupanja na snagu ovog zakona.

Član 30[s2]

Propis iz člana 27. stav 5. ovog zakona ministar nadležan za poslove finansija doneće u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 31[s2]

Odredbe člana 11, člana 12. stav 2, člana 14. st. 1. i 2. i člana 15. ovog zakona primenjivaće se od 1. januara 2008. godine.

Član 32[s2]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost

("Sl. glasnik RS", br. 93/2012)

Član 50[s3]

Podnošenje poreske prijave, plaćanje PDV i ostvarivanje prava na povraćaj PDV za poreske periode u 2012. godini vrši se u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dodatu vrednost ("Službeni glasnik RS", br. 84/04, 86/04 - ispravka, 61/05 i 61/07).

Član 51[s3]

Obveznik PDV koji se opredelio za obavezu plaćanja PDV do 15. januara 2012. godine može da podnese zahtev za brisanje iz evidencije za PDV u skladu sa ovim zakonom nadležnom poreskom organu od 1. januara 2014. godine.

Član 52[s3]

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjivaće se od 1. januara 2013. godine, osim odredaba člana 15, člana 26. stav 2. i člana 45, koje će se primenjivati od 1. oktobra 2012. godine, člana 32, koji će se primenjivati od 31. decembra 2012. godine, kao i odredaba ovog zakona koje sadrže ovlašćenja za donošenje podzakonskih akata, koje će se primenjivati od dana stupanja na snagu ovog zakona.

***Samostalni član Zakona o izmenama
Zakona o porezu na dodatu vrednost***

("Sl. glasnik RS", br. 108/2013)

Član 3[s4]

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjivaće se od 1. januara 2014. godine.

***Samostalni član Zakona o izmeni
Zakona o porezu na dodatu vrednost***

("Sl. glasnik RS", br. 142/2014)

Član 2[s5]

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjivaće se od 1. januara 2015. godine.

***Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o porezu na dodatu vrednost***

("Sl. glasnik RS", br. 83/2015)

Član 34[s6]

Za oporezivi promet dobara i usluga koji se vrši nakon početka primene ovog zakona, a za koji je pre početka primene ovog zakona naplaćena, odnosno plaćena naknada ili deo naknade, poreski dužnik za taj promet određuje se u skladu sa Zakonom o porezu na dodatu vrednost ("Službeni glasnik RS", br. 84/04, 86/04 - ispravka, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 - dr. zakon i 142/14).

Član 35[s6]

Ako su nakon stupanja na snagu ovog zakona prestali uslovi pod kojima se kod prenosa imovine ili dela imovine smatralo da promet dobara i usluga nije izvršen u skladu sa članom 6. stav 1. tačka 1) Zakona o porezu na dodatu vrednost ("Službeni glasnik RS", br. 84/04, 86/04 - ispravka, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 - dr. zakon i 142/14), primenjuju se odredbe ovog zakona.

Član 36[s6]

Od dana početka primene ovog zakona poreskim punomoćjima datim licima iz člana 10. stav 1. tačka 2) Zakona o porezu na dodatu vrednost ("Službeni glasnik RS", br. 84/04, 86/04 - ispravka, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 - dr. zakon i 142/14) prestaje pravno dejstvo.

Član 37[s6]

Odredbe ovog zakona koje sadrže ovlašćenja za donošenje podzakonskih akata primenjivaće se od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na podnošenje zahteva i izdavanje odobrenja za poresko punomoćstvo primenjivaće se od 1. oktobra 2015. godine.

Član 38[s6]

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjivaće se od 15. oktobra 2015. godine, osim odredaba člana 29. ovog zakona koje će se primenjivati od 1. januara 2016. godine i odredaba člana 25, člana 27. stav 1. i člana 30. ovog zakona koje će se primenjivati od 1. januara 2017. godine.